

WASZKO

PODWAWELSKIE TYGODNIK BEZPARTYJNY

Prenumerata miesięcznie 1.35 zł. —
Kwartalnie 4.00 zł. — Półrocznie 8.00
—: Rocznie 16.— złotych. —:

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Kraków, ul. Stolarska 6. Tel. 1018
KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 409-580.

CENY OGŁOSZENI:
I. strona wiersz ^{min} . . . . . 75 groszy.
Kronika " " . . . . . 50 "
Nadesłane " " . . . . . 40 "
Zwykle " " . . . . . 30 "

NA WYJAZD NA LETNISKO

POLECA FIRMA **A. HAWELKA**

Galaretki, budynie, makarony ryż, grysik, przyprawy Maggi sardynki i wszelkie inne konserwy rybne, trwałe sery, konserwy jarzynowe, owocowe i mięsne.

WSPANIAŁE

WINA DOMOWE

jak Tokaj, Malagę,
Burgund itd. wygodnie i tanio

sporządzamy na drożdżach winnych DROWIN
Do nabycia w drogerjach lub wprost u firmy **M. PRADEL**
KRAKÓW, UL. ŚW. TOMASZA 22.
Podręcznik 80 gr. w znaczkach poczt.

Trupi humor Warszawy.

Kochana nasza Warszawka! Słyszmy o niej co dnia coś nowego, słyszmy o niej głosy coraz donośniej rozbrzmiewające po Polsce, głosy, nastrojone na nutę łkania wpływają w serce trzydziesto milionowego narodu widmem ciężkiej rozpacz. Bo oto kochana nasza stolica bawi się i szaleje! Niema czasu spojrzeć nędzy w oczy, wglądać w nory suteryn i poddaszy, nie ma czasu zajrzeć w duze i serca nędzarzy bezrobotnych, wlokących się gromadą szkieletów przez ulice—do nieznanego celu. Jak wyflokowana ładacznicą pławi się w wirze uciech, tarza się w złocie rzuca nym pełnymi garściami w kał ulicy, błyska łachmanami wdzięków, na których stępią się spojrzenia uczciwych ludzi i oczy gasną ze wstydu i litości. Tętnią ulice gwarem hałaśliwych knajp i kabaretów, dudnią asfalty ulicznych promenad, echem jazz bandów i dziką, szaloną wesołością! A w takt hulaszczemu życiu stolicy akompaniują ociekające trądem zbrodni i nienawiści Nalewki, ghetto warszawskie, które rząd Najjaśniejszej Rzeczypospolitej otoczył czułą opieką, dając zbrodniarzom nieograniczoną swobodę czynu i słowa i daleko idące prawa! Ale przy wspólnym biesiadnym stole beztroskiego życia, społeczeństwo warszawskie zbratało się z żydostwem i zamknęło oczy na wszelkie nieprawości i krzywdy, jakie rozsiewa ten bezdomny motłoch, po dymiącej jeszcze krwią bohaterów ziemi polskiej! Zamknęło oczy na głód i nędzę straszliwą i na nienawiść, wyrastającą z wychudłych policzków i zapadłych oczodołów tysięcy, poszukujących napróżno chleba i pracy!

Bawi się Warszawa, szaleje, zatapia się w brudzie moralnym, skropionym szampanem, nasyca się oparem rozpustnych lupanarów i żydowskich przybytków Wenery! Bawią się i szaleją ludzie, dźwigający w opasłych brzuchach safesy, kryjące mie

nie narodowe, krwawicę robotnika, grosz wdowi i łyzy tych, którym los konać każe na barłogach więziennych i szpitalnych!

Ale czemuż mówić o rzeczach smutnych, kiedy stolica ojczyzny naszej, płonie wesołością i radością życia?

Cóż ją obchodzić mogą łyzy setek tysięcy bezrobotnych, żebrzących po ulicach miasta? Cóż ją może obchodzić kryzys gospodarczy, w jakim znalazła się Polska, na którym 309 tysięcy pijawek tuczy się i wzbogaca? Ha, śmieszne!

Szaleć i bawić się, czerpać życie z jakiegobądź źródła, choćby zatrute ono było jadem antyreligijności i antypaństwowości — oto hasło stolicy — miasta ciasnoty umysłowej i zgnilizny moralnej!

Niedawno temu obiegił Polskę dowcip, który Warszawie wycisnął z oczów łyzy serdecznego śmiechu, a reszcie krainy polskiej łyzy bólu i roz-

paczy! Bo oto jakaś nadęta, uorderowana marjonetka warszawska, rzuciła w kraj pytanie: Kto jest najbogatszym człowiekiem w Polsce? Kon! Dlaczego? Bo przemysł Kona, handel Kona, rękodzieło Kona, oświata Kona, cały naród Kona!!

Ha, oto humor stolicy! Humor, bezczelny, trupią, świadczący o bezwstydzie moralnym miasta, które się nie ni sercem Polski — duszą narodu!

Dzisiaj, gdy cały kraj ugina się pod brzemieniem trosk codziennych, gdy naród cały wydobywa się z jarz ma żydowskiego, które pierwsze w wolnej Polsce spoceło na karku Kongresówki — dziś gdy handel i przemysł rodzinny przytłoczony jest straszliwą falą podatków i kłopotów gospodarczo - finansowych, dziś gdy nawała semicka podkopyje gmach bytu państwowego i dąży wszelkimi siłami do obalenia wszystkiego co polskie — dzisiaj Warszawa,

tworzy podobne humoreski i dowcipy! Prastary, uczciwy Kraków, którego nietylko cała Polska (z wyjątkiem Warszawy!) ale i zagranica zo wie miastem kultury, inteligencji i nauki, musi jaknajenergiczniej przeciwko tworem tej niezdrowej wesołości zaoponować!

Polsce w okresie ciężkich wzmagających z kryzysem gospodarczym, jakoteż i narodowi, powstającemu do walki z żydostwem — kłownów nie potrzeba, lecz ludzi trzeźwo na teraźniejszość patrzących, o zdrowych sercach i duszach, nie zaprawionych jadem antagonizmu dzielnicowego, szaleńczą zabawą i trupim humorem!

Humoreskami w stylu warszawskim nie zbudujemy mocarstwowej Polski, lecz wręcz przeciwnie, pograżymy ją w niewoli, stokroć gorszej od niedawnej — w niewoli żydowskiej! Otworzyć oczy na nędzę i głód, precz odrzucić zabawy i hulanki, kosztujące miliony złotych i marny, schorzały dowcip — zastąpić pożytecznym czynem — jest obowiązkiem Warszawy — stolicy Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!

Gorzka jest walka, lecz słodkie zwycięstwo!

LOWY NA KATOLIKA. — POMÓŻMY DŹWIGAJĄCEMU SIĘ KUPIECTWU POLSKIEMU! — CZY U ŻYDA JEST TANIEJ I DLACZEGO? — PODSZYWANIE SIĘ POD FIRMY KATOLICKIE. — DOBRY PRZYKŁAD. — NIEZALEŻNI I NIEZŁOMNI.

Lowy na katolika, jest to polowanie bardzo zresztą prymitywne, urządzane przez żyda sklepikarza. Żyd, widząc katolika, który kupuje u sklepikarza Polaka przychodzi do niego i mówi: Poco pan (i) ma chodzić tak daleko do sklepu, ja panu (i) przyniosę do domu, dam „na książeczkę” i t. d. Katolik, jeżeli jest „wygodnym” panem, powie: „no, no, dobrze niech Mordko przynosi!” Już żyd zrobił konkurencję sklepikarzowi katolickiemu. Żydzi dlatego tak nami zawładnęli, bo jesteśmy zanadto wielkimi wygodniami; oni znając nasze lenistwo schlebiają nam, przynosząc

wszystko pod nos! Sklep katolicki wobec utraty gości, bankrutuje a na jego miejsce przychodzi nowy żyd. I tak coraz dalej aż wszystkie sklepy przy tej ulicy przejdą w ręce żydowskie. Nie mając konkurencji chrześcijańskiej, stają się butniejsi, wykupują kamienice, ich dzieci zostają doktorami, adwokatami, profesorami i t. p. Widziałem w jednej wsi, która posiada spółdzielnię taki wypadek: żyd sklepikarz, zbudował w sadzie swoim huśtawkę, na którą zapraszał dzieci miejscowych chłopów, byle wyciągnąć pieniądze z kieszeni ich rodziców. Katolik uświado

miony o niebezpieczeństwie żydowskim, nie da się wziąć podstępnej grzecznością żydowską (słyszałem, jak żyd widząc dwu polskich żołnierzy splunął, mówiąc poza ich plecyma: „Żeby was szlag trafił!!!) Butę żydowską pokazał radny Byk, adwokat żyd, na zebraniu rady miejskiej we Lwowie, który w czasie dyskusji, rzekł: „Co wy tak krzyczycie (Polacy) co wy macie (we Lwowie) wasze są cmentarze i kościoły, nasze są kamienice”.

Dawniej w miastach polskich, jak Kraków, Lwów, było kupiectwo niemieckie. Kupiectwo niemieckie spol

SKŁAD BRONI I AMUNICJI

WYJEŹDZAJĄCYM NA LETNISKA POLECAMY WSZELKIEGO RODZAJU BRONIA AMUNICJĘ PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

R. GLINIECKI i Ska

KRAKÓW, SZŁAWSKA 2. TELEFON 3080.

Czytelniku! Pamiętaj o III kwartale! Nie zwlekaj z zapłatą!

szczyło się, część otrzymała szlachectwo, pokrywała dobra ziemskie i porzuciła handel. Miasta się rozrosły. Wtedy w swe ręce ujęli kupiectwo żydzi i mając je w swych rękach sięgają po wszystkie zaszczyty i stopnie naukowe. — Kupiectwo rodzinne, na szerszą skalę powstaje dopiero teraz; katolicy garną się do handlu, zjawisko to najwybitniej można zaobserwować na wsi. Wsie koło Lwowa posiadają spółdzielnie, sklepy, w domach ludowych są sklepiki należące do chłopca czy inteligenta katolika.

Uświadomiony katolik, nie kupi w sklepie żydowskim niczego, bo nie będzie karmił swoim groszem odwiecznego wroga, spółdzielnia czy sklep katolicki też da na kredyt.

Czy żydzi są tańsi? W niektórych wypadkach są tańsi, ale o kilka za ledwie groszy, jednak towar, który żyd ofiaruje jest gorszy (materiały na ubrania) lub napół zepsuty (towary spożywcze), z reguły brudny, bo przechowywany w takich miejscach gdzie jest wilgoć, lub gdzie łatwo dostają się zarazki. Najobficiej roznoszą chorobę żydowscy handlarze lodów, wyrabianych z brudnej wody zaskórnej, ze szkodliwymi dodatkami jak farby anilinowe, kartofle, sacharyna, i t. p. Liczne zachorzenia z lodów sprzedawanych przez żydów, zo-

stały nieraz stwierdzone przez policję. Hurtownicy żydzi sprzedają towar drobnym kupcom żydowskim tańiej, katolickim drożej.

Jeżeli żydzi dają towar tańszy, czy też niema blisko sklepu katolickiego, nie trzeba się tem zrażać. Warto przejść nawet przez kilka ulic i kupić u katolika, warto też dać 10 groszy drożej, bo jeżeli kupuje się u katolika, walczy się z żydostwem a te 10 groszy to dobrowolna nasza ofiara na walkę z żydostwem. Żydzi zbierają w Ameryce na walkę z kupiectwem katolickim w Polsce, dajmy i my 10 groszy na kontrofensywę.

Groźną rzeczą jest podszywanie się firm żydowskich pod firmy katolickie. I tak za przykład może służyć sklep galanterijny we Lwowie, przy ul. Halickiej, pod nazwą „Lucja

na”, będący dawniej własnością Wójcikiewicza, dziś pozostający w ręku żydowskim. Na zapytanie skierowane do żyda subjekta czyją własnością jest firma, odpowiedział, że Wójcikiewicza; jednakże kupujący katolik podejrzewając, że jest to firma żydowska, wyszedł towaru nie kupiwszy. O tem, że sklep jest własnością żydowską dowiedział się w sklepie katolickim w którym kupił żądany towar. Są w Polsce, (znam takich), ludzie niezależni od żydów, walczący z nimi nieraz całe życie! Są! Trwają na posterunku i wołają cały naród do bojkotu gospodarczego i towarzyskiego, żydostwa. Zaciśnęli zęby, zaciśnęli pięści, mówiąc: Polska albo Palestyna! Od nas zależy wybór!

Stefan Słowiański, Lwów.

—o—

NA WYJAZD NA LETNISKO HANDEL TOWARÓW KOLONJALNYCH I DELIKATESÓW C. KMIECIK F. CHMIEŁOWSKI KRAKÓW. Ul. Szewska L. 27. — TELEFON Nr. 2382. Róg plant.

poleca: Wódki, likiery, koniaki, rummy, owoce, kawy, herbaty, kakao, oryż, holendy, Ryż czekolady, cukry, kompoty, ciasta, sery krajowe i zagraniczne, soki, wina owocowe, wędliny, sardynki, tuńczyk, losos, pastrąg, paszety i t. d. Sledzie holenderskie i do marynowania, sledzie pocztowe „Matjes”. Codziennie świeże masło i drożdże. Owoce suszone, konserwy z jarzyn mąki, kasze, fasolę, groch, słoninę, smalec i tłuszcze roślinne.

Moses Feuerstein, komunista dyktatorem powiatu Borszczowskiego!!

W BAGNIE KORUPCJI I PRZEKUPSTWA! — Z POLECENIA ŻYDA KOMUNISTY ZAARESZTOWANO KSIĘDZA! — FAŁSZERZ I PRZEMYTNIK TRZĘSIE STAROSTWEM, RADĄ POW. I SĄDEM OKRĘG. W CZORTKOWIE! — Cóż NA TO P. WOJEWODA WOŁYŃSKI?

Czas najwyższy zacząć naprawę odżydzać zabagnione stosunki na naszych kresach, w tutejszych miasteczkach. Złe się dzieje w Skale nad Zbruczem, bo społeczeństwo polskie od szeregu lat staczać musi formalne boje z hieną żydowską.

Miasteczko Skala w pow. Borszczowskim ongiś mieszczące w sobie zamek królewski, a następnie siedzibę hetmana Jabłonowskiego, skąd zapuściano zagony przeciw Tatarom, Turkom i Kozakom w obronie chrześcijaństwa i polskości — dziś jakby na urągawisko przodkom tonie w błotach żydowskiej spekulacji, przemytnictwa i szpiegostwa. Chrześcijański stan posiadania kurczy się w Skale, coraz bardziej, a wielka inicjatywa i praca ludzi, chcących ratować tę sytuację snotyka się na każdym kroku ze zorganizowaną mafią żydowską.

W ostatnich latach prawdziwe orgie w Skale zaczął wyprawiać półnalfabeta, z zawodu majster murarski niejaki Mozes Feuerstein. Żyd ten dzięki swemu sprytowi i szatańskiej orientacji, dzięki całemu szeregowi przeprowadzonych szczęśliwie „transakcji przemytniczych” złota, sacharyny i materiałów szpiegowskich do Rosji sowieckiej, dzięki łatwowierności sfer urzędów, i niezrozumiałemu wprost stanowisku i zachowaniu się prowincjonalnych szabesgojów docho- dzi do władzy... za czasów polskich.

Feuerstein w roku 1928-ym zostaje mężem zaufania i przewodniczącym Komisji wyborczej do Sejmu i Senatu (!!) tak jakby w Skale nie było już Polaków. Płakać się chciało, gdyśmy się tu dowiedzieli, że taki tandeciarz ma układać jakieś kompromisy między Polakami i wogóle chrześcijańskimi partjami. Gdy delegacja nasza zwróciła uwagę Starostwa w Borszczowie, że przewodniczącymi komi- svj wyborczych w Skale nawet za czasów austrjackich żydzi nigdy nie byli — oświadczył jej p. Połys zastępca starosty, że Feuerstein przyciągnie

na listy polskie gros żydów i Rusinów. Wynik wyborów niestety pokazał tę całą oszukańczą robotę żydowską i okazało się, że na 17-kę żydowską padło więcej głosów niż jest wogóle żydów w Skale (!!).

Zdawałoby się, że po takich wyborach władze wyrzekną się Feuersteina i zamkną mu wogóle wstęp do Starostwa! Gdzie tam! — on potrafił przekonać, że winy nie ponosi on, lecz polscy liderzy z ks. Bireckim i p. Bernarskim na czele, on potrafił doprowadzić nawet do tego, że rzucając potajemnie oszczerstwa na księdza proboszcza Bireckiego władze były zmuszone księdza tego zaarrestować (!!).

Przy wyborach gminnych społeczeństwo chrześcijańskie w Skale już nie dało się wziąć na kawał p. Połysowi (ukraińcowi) i p. Staroście Schreiberowi i stworzyło wspólny front. — Wówczas Feuerstein nawiązał kontakt z komunistami z „Partji Pracy” i kilkakrotnie rozbijał przy pomocy p. Połysa jedność polską. Równocześnie, by zniechęcić jednostki pol-

skie przypuszcza Feuerstein ataki wściekłości na wszystkie osoby narodowości polskiej, które miały jakis wpływ i śmiały przeciwstawić się jego sjonistycznej robocie. Donosami atakuje ks. proboszcza Bireckiego w Skale, kierownika szkoły powsz. p. Bednarskiego i aptekarza p. Piotrowskiego pomawiając ich o należenie do obozu Wielkiej Polski i zbrodniczą działalność na szkodę rządu.

Nawet w swych donosach żyd ten nie pomija policji i wojska. Korpus ochrony pogr. a szczególnie pp. porucznicy Prokiesz i Fischer wybadali całą łajdacką robotę z przemytnictwem Feuersteina i oni pierwsi odważyli się władzom wyższym napisać prawdę. P. Feuerstein w sądzie powiatowym w Borszczowie w listopadzie 1929 roku dostał 10 dni aresztu! Dowiedzieliśmy się przytem, że Feuerstein bezczelną potwarz rzucił na naszych oficerów za to, ponieważ oni odważyli się sprzeciwić się nadaniu mu prawa (koncesji) na handel z Rosją sowiecką, pod którego pokrywką my dobrze wiemy, co się przemyca!

Bezczelność żydowska nie zna jednak granic! Oto policja wpadła na trop Feuersteina, który przy pomocy ojca prowadzącego metryki izraelskie, wyrabiał w Skale fałszywe metryki urodzin dla żydowskich uciekinierów z Rosji. Za każdą sztukę pobierał on po 50 do 100 dolarów biorąc od każdego swego wyznawcy przysięgę, że uda się w głąb państwa polskiego, albo wyjedzie za granicę na zachód. Jemu chodziło o to, by nie było w pobliżu śladów jego łajdackich manipulacji. Przy tej sposobności wyszły na jaw potworne malwersacje w żydowskiej gminie wyznawcy wej. Bezczelny ten żyd dzięki poparciu znanych nam osób zdołał wywinąć się z tej kryminalnej afery z powodu rzekomej ciężkiej choroby swe go ojca i złożyć winę na innych znajdujących się za granicą. By podciąć nogi śledztwa uciekł się pod opiekę szabesgojów: posła Ziwi Helle ra, który zaraz zrobił interpelację przeciw komendantowi Policji p. Dobrowolskiemu w Skale.

Przy wyborach do rady gminnej beczelny ten żyd ostrzył sobie apetyt na gminę katolicką. — Zachciało mu się bowiem być burmistrzem w Skale. Oto podobały mu się oszczędzone przez pana Piotrowskiego 40.000 złotych w kasie gminnej. Gdy jednak zakuszył jego i pomoc niektórych panów z Borszczowa spałity na panewce, żyd ten zaczął się mścić na p. Piotrowskim. By przyjść w sukurs swoim wyznawcom postanowił zniszczyć polską placówkę w Skale. Oto gmina katolicka ulokowała część swy oszczędności w Składniczw Kółek Rolniczych mając pełne zaufanie do kierownika tejeż p. Chrobaka i ks. prob. Bireckiego. Składnica ta przy poparciu burmistrza p. Piotrowskiego rozwinęła się wspaniale i zaczęła groźnie podbijać żydowskie interesy. P. Feuerstein wpada na istic szatański pomysł, wali do Starostwa i Rady Powiatowej i doradza, by nakazano oszczędności gminne ulokować w nowo założonej spółce żydowskiej „Powiat Kasie Komunalnej” w Borszczowie. I władze poszły za podszeptem tego szatana wydając p. Piotrowskiemu stosowny nakaz.

Oto kwiatki z gruntu naszych kresów zażydzonych. Wstyd i hańba, by we własnej ojczyźnie Polacy musieli wprost gigantyczne boje staczać z szumowinami w rodzaju Feuersteina. Feuerstein stracił już głośnego swego protektora w osobie p. Połysa, ale my wiemy, że jeszcze i inni szabesgoje i zaprzedańcy przyjmują go w Starostwie w Borszczowie oraz w Sądzie Okręgowym w Czortkowie z otwartymi rękoma, bądź bezpośrednio bądź za pośrednictwem innych tłuszczyjszych żydów. My chcemy na razie tych panów przestrzec, bo robotę ich znamy i czy wcześniej, czy później podzielić będą musieli los p. Połysa.

Czytelniczka.

Stolica zagłębia naftowego - Borysław w niewoli żydowskiej!

21 SKLEPÓW KATOLICKICH NA CAŁY BORYSLAW!! — TWARDY SEN SOPOŁECZENSTWA BORYSLAWSKIEGO. — SZKOŁY T. S. L. CZY CHEDERY? — ŁĄCZMY SIĘ PÓKI JESZCZE CZAS!!

Od jednego z naszych Czytelników otrzymujemy zmienną korespondencję opisującą fatalny stan w jakim znajduje się obecnie Borysław, opanowany niemal całkowicie przez żydów. Oto co pisze nasz korespondent:

Nasz Borysław może się poszczycić tem, że posiada najwięcej ze wszystkich miast zagłębia naftowego ży-

dów! Cały handel w Boryslawiu jest w ich rękach z wyjątkiem sklepu galant. p. Zielińskiego, drogerji p. Bezucha, księgarni p. Dzieciołowskiego (bez dzienników, które zmuszeni jesteśmy kupować u żydów) (?), cukierni „Marysieńki”, zakładu krawieckie go p. Wolańskiego oraz 16 sklepów spożywczych Spółdzielni pracowników naftowych.

Ta Spółdzielnia podcięła trochę skrzydła żydom, ale to są sklepy spożywcze, a po zatem wszystko należy do żydów. Tekstylja, konfekcja, obuwie, składy techniczne, elektrotechniczne, składy z żelazem, drzewem, rurami wiertniczymi wszystko to należy do handlu żydowskiego. Mamy dwie piekarnie: jedna p. Marskiego, druga p. Klusika. Otóż p. Klusik z

APARATA KOŚCIELNE, SZATY LITURGICZNE, SZTANDARY I CHORAĞWIE, ADAMASZKI, BROKATY W WIELKIM WYBORZE NAJTANIEJ NABYC MOŻNA W FIRME

FR. KOPACZYŃSKI i SKA

W KRAKOWIE, UL. BRACKA 2
Najstarsza pracownia dla sztuki Kościelnej
Stylowe wyroby kościelne w srebrze i brzo-
nie. Na składzie gotowe szopki

Nadsyłaj korespondencję oraz adresy chętnych do zaprenumerowania!

„braku“ inkasenta katolika przyjął do siebie żyda i ten tak inkasował pieniądze, że przywłaszczył sobie 12 tysięcy zł. gdyż potrzebował przecież „żyć“. Zaś p. Marski trzyma u siebie żyda, który rozwozi pieczywo po mieście wozem z firmą p. Marskiego, gdyż jak twierdzą wtajemniczeni że bez pośrednika żyda, żaden sklep żydowski nie kupiłby pieczywa z katolickiej piekarni (!!).

Na każdym kroku człowiek widzi żyda wypasioneego na krwawicy katolickiej. Nie rozumiem i nie mogę pojąć, dlaczego „nasza“ prasa nie reaguje na bezczelność tych naszych wrogów! Gdzie jakie aresztowanie za kornizm, zbrodnię, czy kradzież wszędzie tkwią żydzi. Zapuszczają swoje macki w szeregi wojska, do szkoły i gdzie się da, żeby tylko zaszczyć swoją „ideę“ żydowsko-bolszewicką. A nasze społeczeństwo jak by w letargu było, pozostaje ślepe i głuche na wszystkie harce żydowskie.

Przypatrzmy się „naszym“ „Przeглядom“, „Chwilom“, „Expresom“ i t. p. piśmielom żydowskim. Co oni tam wypisują na nas i nie boją się, bo wiedzą, że w Polsce nic złego nie może im się stać!! My Polacy zwalczamy się politycznie, a żydzi w pośpiechu kręcą sznur i czekają stosownej chwili, żeby założyć pętlę na naszą szyję! Jak tak dalej pójdzie — i społeczeństwo nie ocknie się, to żydzi pociągną niezadługo za pętlę i zawisniemy. Czy nie będzie hańbą dla nas Polaków tak marnie zginąć? Co powiedzą nasze dzieci i przyszłe pokolenia? Będą nas przeklinać za to żeśmy nie potrafili, czy nie chcieli bronić Ojczyzny przed wrogiem molochem żydowskim.

U nas w szkole powszechnej mamy 8 (ośm) sił żydowskich, w szkole „Zawodowej żeńskiej T. S. L.“ jest ponad 50 proc. żydówek! — Pytam

się: kto finansuje T. S. L.? czy żydzi czy Polacy? Jakiem prawem przyjmuje się żydów do szkoły na którą składa się krwawica Polaków?? Czy żydzi przyjmują „gojów“ do szkół żydowskich, różnych stowarzyszeń a wreszcie do Kahału?

Doprawdy wstyd i rozpacz ogarnia że Polacy nie biorą swoich spraw w swoje ręce tylko do żydów i ich popleczników mają zaufanie. W sobotę cały Borysław jakby wymarł; wszystkie sklepy są pozamykane a żydostwo jakby się zapadło pod ziemię! Natomiast w niedzielę ruch pod każdym sklepem po kilku żydów czeka na swoje ofiary i handel odchodzi na całej linii! Chciałby człowiek zwrócić się do posterunkowego i zapytać się, czy mamy ustawę o spoczynku

niedzielnym, niestety tego ostatniego nie znajdzie nawet na lekarstwo. Mimowoli nasuwa się pytanie gdzie my żyjemy, i co ma to wszystko znaczyć? Czy po cichu pozwala się żydom profanować katolickie święta, a nas chrześcijan przyzwyczajają się do świętowania soboty??!

Polacy, łączmy się! Zakładajmy Spółdzielnie! Niech ludzie z kapitałem zakładają przedsiębiorstwa handlowe katolickie, a gdzie są polskie sklepy, tam je popierajmy aby grosz nasz nie szedł do tych największych wrogów chrześcijaństwa i naszej Ojczyzny. A „Hasło Podwawelskie“ po winien każdy Polak czytać, bez względu na przekonania polityczne.

Gojowski.

Filosemityzm w literaturze bolszewickiej.

(NA MARGINESIE KSIĄŻKI L. RAKOWSKIEGO P. T. „ZIELONA AMERYKA“).

Przed kilkoma tygodniami ukazała się na półkach księgarskich Europy nowa książka pisarza bolszewickiego Leoncjusza Rakowskiego p. t. „Zielona Ameryka“. Zestawienie treści zawartych w niej nowel wykazuje najbardziej, że pisarz jest skrajnym filosemitą. Nowela tytułowa zawiera wspomnienia pseudo-bibliograficzne autora, o żydzie Motlu, który tak się żył z ojcem pisarza, białorusinem, że nawet za swe własne pieniądze kształcił młodego Rakowskiego.

Następna nowela p. t. „Zegar i kukła“ opisuje środowisko żydów małego miasteczkowego, ich „miłość“ do bolszewizmu i nienawiść do białego wojska (!?). W noweli p. t. „Zemsta“, żyd Jankiel zwabia na wódkę

popa, namawia go do przewożenia kontrabandy, a gdy ten oponuje, podstępem odbiera mu futro i czapę, ubiera w nie swoją żonę, która w przebraniu popa dokonuje przemytu. W „Weselu“ przedstawia autor wyższość żydów komsomolców, nad starymi żydami.

We wszystkich więc nowelach, szkicach i obrazkach przebiega się się hołd dla dobroci i rozumu żydów! Ten filosemityzm, czyli szabesgoizm można sobie wytłumaczyć tem, że pisarz bolszewicki jest zmuszony do zachowania podobnego tonu w stosunku do żydostwa — obawą o własne życie. W miłość bowiem pisarzy sowieckich do żydów katów — trudno uwierzyć!

S. S.

Skandaliczna gospodarka sekretarza Polskiego Związku Turystycznego w Krakowie.

NADUŻYCIA, KTÓRE NIKOGO NIE OBCHODZĄ! „WYSOCY PROTEKTORZY“ — DEFRAUDANTA. DELEGAT WOJEWÓDZTWA — PRZEDSIĘBIORCĄ AUTOBUSOWYM!

W Nr. 18 i 19 naszego pisma przed stawiliśmy w krótkości skandaliczną gospodarkę sekr. Związku Turystycznego p. Beresa. Nadmienić musimy, że wszystkie w wymienionych artykulech podane zarzuty przedstawił swe go czasu jeden z urzędników Związku Turystycznego w formie obszerne go memorjatu, popartego niezbitemi dowodami, Zarządowi Związku Turystycznego, jak również Prezydentowi miasta inż. Rollemu z prośbą o przeprowadzenie ścisłego śledztwa. Sprawą tą zainteresował się również Zarząd Związku Przedsiębiorców autobusowych i przez swe delegacje tak w magistracie i województwie domagał się kilkakrotnie należytego rozstrzygnięcia sprawy.

Czynnikami wymienione uchylały się jednak od załatwienia tej sprawy, zostawiając ją do rozstrzygnięcia, mającemu się wybrać nowemu Wydziałowi Pol. Zw. Turyst. Taktyka taka dawała dużo do myślenia, bo mimowoli nasuwała się przypuszczenie, że ta zbyt pociągająca Wydziału Zw. Turyst. względem sekr. Beresa nie była bezinteresowna. — Prezes bowiem ówczesnego Wydziału Związku Turyst. p. Krzyżanowski jak i wiceprezes Prof. Dr. Karczyński niejednokrotnie informowani byli przez delegatów Stowarzysz. Przedsiębiorców autobusowych o nieczystych machinacjach sekr. Beresa, a mimo to z wiadomych tylko im pobudek nie zareagowali na tak nie dwuznacznie poczynione zarzuty. Najcharakterystyczniejszym jednakże i świadczącym o etyce członka Wydziału Związku Turyst. p. Mec. Dra Gertlera było wyrażenie się do jednego przedsiębiorców autobusowych: „Co mogła obchodzić sprawa nadużyć sekr. Beresa wydalonego urzędnika, kiedy to nie były jego pieniądze.

Na skutek delegacji Stowarzyszenia Przedsiębiorców autobusowych Województwo zarządziło wprawdzie wybory do Zarządu Związku Turystycznego, jednakowoż, rzecz dzwna, listę kandydatów zestawilo w porozumieniu z sekr. p. Beresem, który rzecz naturalna obsadził tę listę swoimi byłymi i nowymi poplecznikami, — a że tak się stało, dowodzi fakt, że kiedy na zebraniu nowego Wydziału Wiceprezes p. Prof. Dr. Ruppert postawił wniosek o wytoczenie sekr. Beresowi dyscyplinarki, co byłoby poruszane przez nas sprawy po stawilo na właściwym gruncie.

Znalazł się wnioskodawca, który wyraził sprzeciw.

Nie będzie to dziwnem dla szerszego ogółu, jeżeli stwierdzimy, że do nowego Wydziału na wniosek sekr. Beresa weszli wszyscy członkowie starego Zarządu, którzy choćby już tylko, przez zaniedbanie nadzoru stali się współwinnymi w nadużyciach Beresa, inni zaś albo z braku orientacji i jednostronnie przez Beresa informowani, nie zajęli w tej sprawie właściwego stanowiska.

Najciekawszem jest jednak stanowisko, jakie zajął w tej sprawie obecny prezes Związku Turyst. poseł Marjan Dąbrowski, kiedy bowiem zgłosił się u niego b. urzędnik Związku Turyst. celem poinformowanie go jako prezesa o nadużyciach sekr. Be-

resa, tenże odmówił przyjęcia z tem, że wszelkie agendy Związku Turyst. załatwia sekr. Beres i do niego należy się udać!! Naszem zdaniem obowiązkiem p. prezesa Dąbrowskiego było wysłuchać zgłaszającego się i po czynić odpowiednie kroki, temwięcej, że wobec perfidnego i złośliwego przedstawienia sprawy Wydziałowi przez sekr. Beresa domagał się tenże urzędnik przeprowadzenia śledztwa, ofiarując się przedłożyć dowody prawdy. — Pan Dąbrowski nie tylko z tytułu swojego urzędu jako prezes Stowarzyszenia, lecz również jako poseł winien się poczuwać do obowiązku wysłuchania skarg swoich wyborców.

Z drugiej strony p. Dąbrowski musi sobie zdać sprawę z tego, że przyjmując godność prezesa Stowarzyszenia wziął na siebie obowiązek reprezentowania całego Stowarzyszenia i ochrony jego interesów materialnych a więcej jeszcze moralnych.

Będąc posem zamiast wpływać swoich użyć dla celów ogółowi politycznych, wysłała się na obronę swego urzędnika, który okazał się defraudantem grosza publicznego. Sekunduje p. Dąbrowskiemu w tym zaszczytnym „wysyłku“ p. Kozielec - Poklewski, b. oficer rosyjski, rez, rotm. W. P. i Gospodarz Związku Turyst. Nie wiemy jakie ma pojęcie o uczciwości p. Poklewski. Przypominamy mu jednak słowa, które wypowiedział swego czasu przy świadkach, że sekr. „Beres jest zwyczajnym złodziejem, któremu nie można podać ręki“. — Było to jednakże w tym czasie, kiedy p. prof. Ruppert jako urzędujący Wiceprezes Związku Turyst. dobierał się do skóry sekr. Beresa, z chwilą, jednakże, kiedy sekr. Beres znalazł w osobach pp. Dąbrowskiego i Poklewskiego „wysokich protektorów“ — zwinął chorągiewkę i przeniósł się do obozu sekretarza Beresa. Że p. Poklewski ma więcej sprytu, iak charakteru dowiódł tego niejedno krotnie: W roku 1929, kiedy w Stowarzyszeniu Przesiębiorców autobusowych nie zdołał przeforsować przy wyborach do Wydziału tego Stowarzyszenia swej listy kandydatów, zrezygnował z godności wiceprezesa, tłumacząc się tem, że jako oficer w służbie czynnej nie może przyjąć tej godności (jakkolwiek przed samymi wyborami agitował za swoją listą, na której również figurował jako wiceprezes tylko z innym składem Wydziału). By dopiąć swego celu rozbił p. Poklewski niewygodny mu, a przed rokiem dopiero wybrany Wydział Stow. Przedsiębiorców autobusowych i przy pomocy Województwa utworzył nowe Stowarzyszenie, przyczem przeforsował swoją listę ze sobą, iako prezesem na czele. Obecnie jako 1) prezes Stowarzyszenia Przesiębiorców autobusowych, 2) gospodarz Związku Turyst., 3) przyjaciel sekr. Beresa. 4) Przesiębiorca autobusowy i 5) o dziwo delegat województwa z głosem opiniodawczym dla spraw autobusowych(!) utworzył ze swoim przyjacielem sekr. Beresem „duumvirat“, roztrząsając wszelkie w ten zakres wchodzące sprawy, „bezstronnie“ ale i bezapelacyjnie.

Skutki podobnych zarządzeń władz nie kaza na siebie długo czekać.

Zanim w następnych artykułach powrócimy do dalszego omówienia działalności p. sekr. Beresa i poszczególnych członków Wydziału, jak i urzędników Zw. Turyst. pozwolimy sobie zanotować Korpus oficerski, czy oficer, jakim się mieni b. w. Zenon Beres może nadał nosić szlify oficerskie W. P. nie oczyściwszy się z zarzutu, że popełnił czyn karygodny z chęcią zysku? Również i do Władz odnieść się musimy z zapytaniem: — Jakiem prawem Wydział Pol. Związku Turyst. po stwierdzeniu nadużycia stratyfikował n. Zenona Beresa za „gorliwą pracę“ kwotą równającą się sprzeniewierzonej sumie? Jakiem prawem!...

W następnych artykułach poruszymy sprawę: parcelacji Ojcowa, budowy drogi Ojcowskiej; budowy kolejek elektrycznych i innych „kwiatków“.

H. W.

PIJCIE PIWO

OKOCIMSKIE

„MARCOWE, EKSPORTOWE, PORTER,

W SEZONIE ZIMOWYM

SWIĘTOJANSKIE“.

Zachęć do prenumeraty! Zjednai choćby jednego Prenumeratora!

Kościół katolicki o kwestji żydowskiej dawniej a dziś.

ROLA ŻYDÓW W DAWNEJ POLSCE. — ŻYDZI PROWYDYRAMI WSZYSTKICH PRZEŚLADOWAŃ — CHRZEŚCIJAŃSTWA. — ŻYDZI ŹRÓDŁEM NIENAWIŚCI. — PIERWSZE WYSTĄPIENIE KOŚCIOŁA PRZECIW ŻYDOM. — USTANOWIENIE SPECJALNEGO UBIORU DLA ŻYDÓW. — CO NAM PRZYNIOSI NIEDALEKI SOBÓR?

Już od początku stnienia Kościoła katolickiego, żydzi ukrzyżowawszy Twórcę naszej religii, starali się wszelkimi siłami niszczyć chrześcijaństwo.

Nie będę wkraczał w czasy starożytnego państwa rzymskiego, w którym żydzi odegrali wybitną rolę, stojąc na czele wszystkich prześladowań wyznawców religii Chrystusowej. Wejść tylko w krótki okres średniowiecza — rozpanoszenia się żydów, u ciskujących chrześcijan w państwie, w którym mieszkali.

Kościół katolicki kilkakrotnie gromił zachowanie się żydów, przez encykliki papieskie, a nawet na soborze powszechnym. I tak np. za czasów Papieża Innocentego III, żydzi byli rozrzućeni po całym ówczesnym chrześcijaństwie, utrzymując się przede wszystkim z lichwy, wyzyskując ją wszędzie, gdzie mieszkali. Posadzano ich o największe zbrodnie i łączenie się z każdym wrogiem narodu wśród którego żyli, byli znienawidzeni, jako ci którzy się ją nienawidzą.

Przez panujących, raz prześladowani, innym razem brani w opiekę dla interesów, dochodzili do najwyższych godności w państwach, powodując w ten sposób jeszcze większą nienawiść ludów do siebie. Liczne skargi na żydów dochodziły do Stolicy Apostolskiej z wszystkich państw, a zwłaszcza z Hiszpanji i Francji, w których to żydzi więcej niż gdzie indziej się panoszyli, a czując grunt pod nogami naśmiewali się z chrześcijan i z ich religii.

To też już sobór Laterański III, uważał za wskazane wziąć w obronę społeczeństwo chrześcijańskie przed uciskiem ze strony talmudystów.

Sobór Laterański IV, aż cztery kanony ustanawia przeciw żydom. Chrześcijanom na mocy starych przepisów, kościoła nie wolno było pobierać żadnych procentów od sum, które pożyczali. Korzystali z tego żydzi, dając pożyczki na tak wysokie procenta, że powodowali ruinę wierzycieli, zabierając im majątek i wszelkie dobra.

Sobór więc postanawia, że gdziekolwiek żydzi wymuszają nadmierne zyski, katolicy mają zerwać z nimi wszelką łączność, niczego u nich nie nabywać, bojkotować ich, i to nawet pod groźną karą kościelnych. Panującym sobór surowo zabronił pastwić się z tego powodu nad poddanyimi, owszem nakazuje im powściągać żydów od nadużyć i karać ich surowo. Celem zapobieżenia zepsuciu moralnemu idącemu od żydów, zakazuje sobór wszelkiej z nimi łączności. Dalej sobór rozkazuje żydowskim mężczyznom, jak i kobietom, noszenie specjalnej odzieży, po której można było łatwo było ich poznać, i tą praktykę rozciąga na cały świat chrześcijański.

Ponieważ żydzi drwią z religii katolickiej i bluźnią jawnie Chrystusowi Panu, sobór każe panującym surowo karać za te wybryki talmudystów. W dniu Wielkiego Postu i rozmyślań o Męce Pańskiej żydzi namyślnie stroili się uroczyscie, wychodząc gromadnie na ulice, i naśmiewając się ze smutku chrześcijan. Toteż sobór zabrania im w te dni pokazywać się na ulicy, a winnych każe surowo karać. Ponieważ jest absurdem aby ci bluźniąc Chrystusowi mieli sprawować jakąkolwiek władzę nad katolikami, i ponieważ żydzi doszedłszy do władzy, uciskają chrześcijan, wznawia sobór uchwały synodu Toledańskiego, zakazując państwowemu nadawaniu żydom wszelkich urzędów publicznych. Synody prowincjonalne odbywane corocznie winny czuwać nad postanowieniem soboru, gromić i karać władców powierzających urzędy żydom. Żyd zaś urzędnik powinien pod ostrą karą rozdać wszelkie dochody nabyte z urzędowania i urządzić swój czempredziej złożyć, a pieniądze rozdać ubogim chrześcijanom.

A teraz wkroczmy do samej Polski, zapoznając się w skrócie o dawnej kwestji żydowskiej. W Polsce żydzi już od początku osiedlenia na naszej ziemi, korzystali z daleko idących swobód i uprawnień, które niestety wyzyskiwali na niekorzyść naszego społeczeństwa. Mieli oni większe prawa o chłopów i mieszczan, a nawet i szlachty drobnej.

Podczas kwitającego niewolnictwa na świecie, zajmowali się oni handlem niewolników po całym świecie a także i w Polsce. Nawet królowie polscy stali nieraz bezradni wobec losu niewolników chrześcijan, a chcąc im pomóc, musieli ich wykupywać, nie mając jednak na tyle pieniędzy zostawiali ich w rękach żydów, pastwiących się nad swemi ofiarami. A dodać należy nawiasem, że nie byli to murzyni, względnie inni niewolnicy, lecz nasi rodowici polacy, chłopcy i mieszczanie zaprzędani żydom w niewolę przez możnych panów. Często nawet drobna szlachta zostawała zaprzędawana przez naszych książąt w niewolę żydom.

Za czasów Władysława Hermana, zaślepiony chciwością bogactw i władzy, Sieciech jednych z kraju wypędził, drugich zaprzędawał żydom w niewolę, za dobrą opłatą.

W XII wieku żydzi prześladowani srogo na Zachodzie, zaczęli licznie ścinać do Polski, a dzięki obrotności i szachrajstwu, opanowali u nas szybko cały handel i doszli wkrótce do wielkich bogactw. Winą takiego

stosunku jest nasza bolączka narodu mająca wstręt do handlu, a goniąca za godnościami, urzędami, zabawami, jednym słowem chęć lekkiego życia bez trosk. Za Mieszka Starożytnego w drugiej połowie dwunastego wieku, służąc potrzebującym ciągle książętom pieniędzmi, pozyskali sobie ich opiekę, a nawet weszli do mennic i urzędów skarbowych państwa polskiego.

Dostawczy się do skarbu, uciskali srogo ludność polską. Szacherki skarbników Mieszkowych i psucie mone ty przez fałszerstwo, są zbyt dobrze znane w naszej historii, zmusiły one Papieża Innocentego III do napisania listu do Polaków w r. 1207 potępiając tak samych żydów, jak i księcia za współnictwo z żydami. Starając się o zdobycie jak największych zysków nie gardzili i rolą, zajmując ją już to drogą zastawu za udzielone pożyczki, już to drogą przejęcia, tam gdzie dłużnik był niewypłacalny. Najgorszym zaś było, że ludność polska zazdrościła wprawdzie ich bogactw i uprzywilejowań, a nieraz urządziła pogromy małe, naogół jednak dzięki właściwemu naturze słowiańskiej lenistwu ducha, ospałości ideowej, nie tylko nie umiała się zdobyć na większy akt samoobrony, ale nawet nie czyniła różnicy między chrześcijanami a żydami, gościła ich w swoich domach i nawzajem przez nich przyjmowana była. Ludność niższej klasy przyjmowała służbę u żydów,

stosunku jest nasza bolączka narodu mająca wstręt do handlu, a goniąca za godnościami, urzędami, zabawami, jednym słowem chęć lekkiego życia bez trosk. Za Mieszka Starożytnego w drugiej połowie dwunastego wieku, służąc potrzebującym ciągle książętom pieniędzmi, pozyskali sobie ich opiekę, a nawet weszli do mennic i urzędów skarbowych państwa polskiego.

Dostawczy się do skarbu, uciskali srogo ludność polską. Szacherki skarbników Mieszkowych i psucie mone ty przez fałszerstwo, są zbyt dobrze znane w naszej historii, zmusiły one Papieża Innocentego III do napisania listu do Polaków w r. 1207 potępiając tak samych żydów, jak i księcia za współnictwo z żydami. Starając się o zdobycie jak największych zysków nie gardzili i rolą, zajmując ją już to drogą zastawu za udzielone pożyczki, już to drogą przejęcia, tam gdzie dłużnik był niewypłacalny. Najgorszym zaś było, że ludność polska zazdrościła wprawdzie ich bogactw i uprzywilejowań, a nieraz urządziła pogromy małe, naogół jednak dzięki właściwemu naturze słowiańskiej lenistwu ducha, ospałości ideowej, nie tylko nie umiała się zdobyć na większy akt samoobrony, ale nawet nie czyniła różnicy między chrześcijanami a żydami, gościła ich w swoich domach i nawzajem przez nich przyjmowana była. Ludność niższej klasy przyjmowała służbę u żydów,

kobiety były mamkami dzieci żydów skich. Wskutek takiego współżycia z talmudystami, ludność polska podle gała zdrożnościom rozkładowej etyki zmystowej natury żydowskiej.

Za czasów arcybiskupa Henryka kler polski wyższy, aczkolwiek zachowujący wszystkie nakazy humanitaryzmu względem żydów, był pierwszym, który zwrócił uwagę na zgubne wpływy współżycia żydowskiego ludności polskiej.

Świątobliwy biskup krakowski Wincenty Kadłubek, jak widać z całej jego kroniki, że żydów nie znosił, traktując ich jako naród o mniejszej wartości i wytykał urzędowi polskiemu, że zbyt się żydami opiekują. Podobnie kwestją żydowską interesowali się wszyscy biskupi polscy, którym leżało bardzo na sercu uwolnienie wiernych od ekonomicznej zależności od żydów, to też w uchwałach soboru Laterańskiego IV, o żydach widzieli najlepszy środek do uwolnienia od żydów naszego kraju.

Dziś specjalnych encyklik o żydach nie wydają Papieże, ale kto wie, czy przyszły niedaleki sobór nie wyda pewnych przepisów nam katolikom o zachowaniu się względem talmudystów i o zwalczaniu ich środkami zgodnymi z etyką naszej św. Wiary.

Prawda, że przydałby się u nas list pasterski wszystkich biskupów polskich wzywający wiernych do bojkotowania żydów. Zanim jednak do tego dojdzie powinniśmy się trzymać starych przepisów Kościoła względem żydów i przysiąc jak jeden mąż, że odtąd nic ani za grosza nie będziemy kupować u żyda i nie sprzedawać im nic załatwiając wszystkie potrzeby tylko u katolików - Polaków. — Jest to nakazem obecnej chwili, byśmy nie dali naszym przyszłym pokoleniom w niewolę żydowską.

Stanisław Rejkowski.

Ilustrowany cennik bandaży i sposob leczenia przepukliny (ruptury) wysyła M.L. Polaczek Samborze

W Pan POLACZEK w Samborze

Za przesłany bandaż serdecznie dziękuję, gdyż na skutek należytego dostosowania zostałem z zastożonej przepukliny wyleczony. Niechaj Bóg stokrotnie wynagrodzi. Z poważaniem: Ks. M. JEDNAK. 16 I. 1929, Nahujowice p. Drohobycz.

(Posiadamy setki listów dziękczynnych.)

Walka żydostwa z rządem angielskim o Erec-Isroel trwa nadal!

WRZENIE W INDJACH I EGIPCIE POWODEM WALKI. — STRAJK ROBOTNIKÓW ŻYDOWSKICH OBJAŁ JERUZOLIMĘ, TEL-AVIV, HAIFĘ, ERUCH-ISRAEL. — „PONIEWIERANIE ŚWIĘTYCH UCZUC — NAJNIESZCZĘŚLIWSZEGO NA ŚWIECIE NARODU”!

Prasa codzienna zacytowała taki komunikat F. A. T-a z dnia 20 ub. miesiąca:

„Wczoraj popołudniu został wezwany wiceprezydent egzekutywy do Wysokiego Komisarza, który mu zakomunikował, że londyński urząd kolonialny postanowił rozwiązać kwe-

stję palestyńską w myśl zadań arabskich. Na rozkaz urzędu kolonialnego została wstrzymana imigracja żydowska. Wiadomość ta zaskoczyła zupełnie egzekutywę sjonistyczną”.

Nietrudno się domyśleć, jak zawrzało wśród żydostwa, zwłaszcza sjonistów. „Nasz Przegląd” wystoso-

Ostatnia rodzina żydowska na wsi.

Obrazek podkarpacki.

Przed 50 laty było w naszej wsi aż 14 karczem żydowskich tak, że wesele, trwające zwykle cały tydzień, odbywało się po kolei w każdej karczmie przez pół dnia i zaczynało się z najwzrostszej — a kończyło w ostatniej. Dziś nie ma u nas żadnej karczmy, — a z 14 rodzin żydowskich, żyjących w tych karczmach — pozostawała tylko jedna, utrzymująca się trochę z roli, którą posiada, trochę z handlu i cygaństwa. Szynku ani trafił już nie ma wcale. Rola składa się z 5 morgów pola, które żydom katolicy obrabiają na starodawny sposób. Handlują zaś mlekiem i bydlętem — ale

im ta gospodarka jakoś nie idzie. Na 5 morgach łąkowej i rodzinnej ziemi trzeba dobrze harować — a tu ani żydowi ani żydówkom robić się nie chce. On zesechł jak szczypa — zesiwał — zrudział. Dlatego od czasów wojny cierpi na nerki — wątrobę i pęcherz. Goni za jarmarkami to tu — to tam, dokąd go tylko jego długie nogi zaniosą. A biega jak dziki osioł po stepie za trawą. Dopiero był przy domu — już idzie do wsi. Ona spała się jak prośna maciora — ledwie się rusza. Oboje żli na siebie, bo im Pan Bóg odmówił potomstwa. Zwalają winę jedno na drugie i kłócą się ustawicznie. Mają co jakiegoś czasu służącą, zawsze katoliczkę z gór, która za marną płacą 15 zł. miesięcznie, obsługuje ich w domu i w polu — i we dnie i w nocy. Jedna z nich była im tak wierna, że aż się choroba ciężkiej nabawiła. Chciała swego pana uzdrowić — i sama się rozchorowała...

Obok nich w drugiej stancji są ich blisko krewni żydówki, co się same gospodarzą na drugiej połowie dawnej karczmy i gruntu. Jestto matka z 3 córkami. Wszystkie 4 żydówki brzydkie i brudne jak cyganki. Jedna — najstarsza córka — na wydaniu, ale kawaler nie przychodzi. Wyprawa jej blisko od 10 lat gotowa — lecz na daremnie. Siedzi w domu, nic nie robi i pasie się. Waży — bez przesady — 100 kg. Druga szczupła — trochę się emancypuje. Stroi się modnie — mówi czysto po polsku — czyta książki — wyjeżdża do Krakowa. Najmłodsza — najbrzydsza i najpracowitsza. Pracuje razem z matką i całą rodziną obsługuje, bo dziewczki nie mają. Skupuje mleko po wsi — robi koło bydła — gotuje. Stara żydowica, gdy jej mąż żył, nie chciała nic robić. Udawała warjatke: krwila się po polach — spała pod płotami. Zaliła się na męża, że ją zaniedbuje, bo ona jeszcze chciała mieć dzieci. Skoro sta-

ry kiwnął — nagle rozum dostała i we wszystkim sama daje sobie radę. Codziennie nosi mleko do miasta, sama lub ze swą najmłodszą córką.

Cała ta rodzina na zewnątrz żyje w zgodzie, a na wewnątrz — między sobą — kłóć się wszyscy zawzięcie: żyd ze żydówką — lub swojemi krewnymi w drugiej izbie. A kiedy się kłóć lub gadają ze sobą — zawsze posługują się żargonem, jak cygany. Po polsku do siebie mówią tylko z wyrachowania, gdy im się przysłuchują sąsiedzi katolicy. Nieraz, zdaje się, że w czasie kłótni rzucają się na siebie — zbliżysz się do nich z ciekawości — naraz kłótnia ustaje i mówią do siebie zgodnie — nawet po polsku. A żalą się na siebie bardzo rzadko — i to zwykle, aby katolika wprowadzić w błąd. Ich wspólne życie wobec tego jest tak dla katolików niedostępne i okryte tajemnicą, że o śmierci jednego z nich dowiedzieć się dopiero można w dzień pogrzebu — a

wał szereg pytań pod adresem rządu angielskiego.

„Rozumiemy bardzo dobrze, że względy, które wpłynęły na powstrzymanie imigracji żydowskiej, podyktowane zostały zaostrożoną sytuacją na Wschodzie. Wreszcie w Indiach, trudności polityki angielskiej w Egipcie, gra polityczna zmierzająca do tego, aby oliwę szowinizmu arabów palestyńskich dolać do ognia, wzniecone go przez indyjski ruch niepodległościowy — wszystko to składa się na uformowanie w Londynie koncepcji ulagodzenia świata muzułmańskiego kosztem naszej Siedziby Narodowej”.

Od roku niemal stosunki arabsko-żydowskie w Palestynie bada specjalna komisja angielska z sir Simpsonem na czele. Centralny komitet organizacji sjonistycznej zwrócił się zapytaniem do kahału londyńskiego, jak daleko sięga powstrzymanie imigracji żydowskiej do Palestyny. Odpowiedź telegraficzna brzmiała jak następuje:

„W oczekiwaniu sprawozdania sir Simpsona, Urząd kolonialny powstrzymał wydanie 3300 certyfikatów na półrocze kwiecień—wrzesień 1930, które zostały już wyznaczone przez rząd w Jeruzolimie. 950 certyfikatów udzielonych jako zaliczka pozostają w mocy. Egzekutywa prowadzi pertraktacje. Czekać na instrukcje”.

Centrala światowego związku „Hechaluc” przesłała pierwszą depeszę protestacyjną do angielskiej Labour Party. W Warszawie zaprotestował drugi, krajowy zjazd „Poalej-Sjon” w Polsce. W sali kina „Splendid” odbył się wiec zorganizowany przez Poalej-Sjon — lewicę w sprawie pierwszego propalestyńskiego kongresu robotników żydowskich w Polsce. Podczas przemówień mowcy, poruszając kwestię zamknięcia imigracji, ostro wystąpili przeciwko effendim arabskim i rządowi angielskiemu. Obecni na sali komuniści — żydzi wznośli okrzyki w obronie arabów. (II)

Odbyły się burzliwe posiedzenia: Jewish Agency, Waad Haleumi, rady naczelnej Histadruth — Haowdim. Histadruth proklamowała strajk generalny robotników żydowskich; akcja protestacyjna objęła Jeruzolimę, Tel-Awiw, Haifę, kolonię w Emech-Israel.

Komitet wykonawczy Organizacji Sjonistycznej w Polsce wystosował odezwę do narodu żydowskiego, wzywając wszystkich żydów do akcji protestacyjnej. Głos ten nie minął bez echa, bo protesty syją się gradem.

„Hajncie” pisze w „Hajncie”: „wzrasta przed oczami krzyczący, wołający o pomstę do nieba skandal, który jest tem poeiejszy i niegodziwszy, że pomiewiera się tu najświętsze uczucia i najżywniejsze interesy, najnieszczęśliwszego narodu na świecie”! (?!?)

„Hechalne” w Polsce otrzymał one gdań depeszę od chaluców z Polski tej treści:

„Wzmocnijcie wasze wysiłki. Wywarzyć zamknięte wrota. Przez Galileę. Nie baczyć na wszelkie przeszkody” — Kibuc Szachijah.

Tak więc o Erec-Isroil toczy się za cięta walka. Anglja stanęła przed polityką dwulicową, bez wyjścia, skaza

na przy najmniejszym poruszeniu za dzieje walki z żydostwem ostatnie cytadeli wojującego antysemityzmu Rosji cesarskiej, aby zaryzykowała zgotowanie sobie losu Rosji. Anglja raczej narazi się aryjczykom, mongolom, mahometanom, ale nigdy żydom.

Z naszej strony życzymy żydom naj

szczerzej pełnego powodzenia w ich dążeniach. Radzibyśmy widzieć żydów z całego świata, a przede wszystkim z Polski — w Palestynie! Zgadamy się z tem, że Polska dla 5 milionów żydów jest „drugą ojczyzną”, ale dla nas, 28 milionów Polaków, Polska jest ojczyzną pierwszą i ostat

nią. Bieg wypadków śledzimy z zainteresowaniem, witając entuzjastycznie wyjazd do Palestyny każdego dzie siątka żydów i dążąc będziemy ile sił, aby ani jeden żyd, który wyemigrował do Erec-Isroil — nie wrócił do Polski!

Straszne okrucieństwo żydów w wojnach starożytnych.

UZBROJENIE WOJSKA ŻYDOWSKIEGO. — ROZBIJACZE KOŚCI — WOJNY JEHOWY. — PRZEŻYNIENIE PIŁAMI, ROZBIJANIE DZIECI O SKAŁĘ, GOTOWANIE NIEWOLNIKÓW WE WRZĄCEJ WODZIE — OTO PIEŚŃ ZWYCIĘSKICH IZRAELCZYKÓW. — BOLSZEWICY — NAŚLADOWCAMI ŻYDÓW STAROŻYTNICH.

Od czasów Mojżesza aż do Salomona pozostawiało uzbrojenie sił wojskowych wiele do życzenia, bo nie dorównywało wcale uzbrojeniu Hana nejczyków i Filistynów, z którymi Izraelici prowadzili wojny. Ochronnego uzbrojenia używanego oddawna u Assyryjczyków i Egipcjan nie mieli Izraelici wcale. Pancierz i hełm spotykamy dopiero po raz pierwszy u Saula. Zbroja Goliata wzbudzała postrach u synów Izraela, była to dla nich wielka nowość. To też król, jak i wszyscy Izraelici truchleli i bali się bardzo, bo w ich wojsku były tylko dwa miecze i dwa pancerze. Filistyni opanowawszy kraj usunęli z niego wszystkich kowali, by Izraelici nie mogli wyrabiać broni. Nawet rydel, motykę, siekiere czy widły, kto chciał nabyć czy naprawić, musiał się udawać do kowali filistyńskich.

Pełne uzbrojenie w wojsku, dorównujące ościennym narodom, wprowadził dopiero dziesiąty z rządu król judzki, a trzynasty od Saula, król O-zjasz (812—762 przed Chr.). Przygotował on wojsku tarcze, oszczepy, hełmy, pancerze, łuki i proce do rzucań kamieniami i urządził w Jeruzalem różnego rodzaju maszyny.

Prowadzenie wojen w czasie pobytu na pustyni, nie różniło się od walk prowadzonych wśród obecnych plemion beduińskich. Z wielkim krzykiem, trąbiąc, bijąc w kotły i bębny wpada jedno plemię do obozu drugiego, zabija, niszczy, pali i z łupem w pośpiechu uchodzi. W pierwszych szeregach szli ciężko uzbrojeni, dalej łucznicy i procarze. Według Talmudu jako straż tylną ludu ustanawia się na przodzie i z tyłu walecznych ludzi z żelaznymi toporami w rękach, a jeśli kto chce się odwrócić, to mają oni prawo rozbić mu kości, ponieważ początkiem klęski jest ucieczka. (Sota 44a 44b).

Do służby wojennej był ustanowiony osobny kapłan, który przemawiał w świętej mowie t. j. po hebrajsku do wojska, najpierw na granicy, a później na placu boju. Na granicy mówił: „każdy mąż, który zbudował dom i nie poświęcił jeszcze, niech idzie i wraca do domu... Obojętne czy zbudował stajnię na słomę, czy na bydło, czy na drzewo, czy na spichlerz. Obojętne czy zbudował, czy kupił, czy odziedziczył, czy w podarunku otrzymał”. Miał również wracać do domu, kto był bojaźliwego serca: „jeśli słyszy dźwięk trąb rogowych i drzy, łoskot tarcz i truchleje, połysk mieczów i woda płynie mu po udach

z trwogi, on ma się wrócić” (Sota 44b).

Życiu Izraela wszystko przeniknięciem było jego stosunkiem do Boga, którego zbytecznie przedstawiano sobie po ludzku, ale Jehowa był początkiem i końcem wszelkiej działalności. Stąd też i wojny prowadzono za jego radą były i w jego imieniu. Dlatego też wszystkie wojny uchodziły za wojny Jehowy. Na tych podstawach powstało prawo rzucające klątwę „herem” na przeciwnika, którego zwycięstwa bezwzględnie za bijano, niszczone cały jego dobytek, a miasto, czy wioskę zrównywano z ziemią.

„Vae victis”! Było istotnie pełnem grozy. Z kilku opisów można sobie przedstawić straszne położenie tych, którzy wpadli w ręce zwycięskich Izraelitów. Kiedy Dawid zdobył stolicę Ammonitów Rabbath, zdjął z głowy ich króla koronę i włożył na głowę swoją. Ludzi jego przeżywał piłami i jeździł po nich wozami żelaznymi i nożami przecinał i w piec cegiełny wprowadzał. (2 Reg. 12, 30, 31).

Nie szczędzono również i swoich, kiedy wspólnie jedne pokolenia przeciw drugim występowały. Obłożone klątwą pokolenie niszczone tak samo jak i obcych, bez litości. Kiedy król izraelski Menahem zdobył miasto Tapse, pozabijał wszystkie nie-

wiasty w ciąży i porodził je.

Tego rodzaju okrucieństwa, jak rozcinanie niewiast i rozbijanie dzieci o skałę, był przyjęty również i na wschodzie u Assyryjczyków i Syryjczyków. Dla większego się znęcania nad pokonanymi rozbijano w ich oczach dzieci ich o skałę, a żony ich gwałcono. Królom i wodzom odcinano zwyczajnie głowy i zabierano jako trofea. Tak Juda Makkabeusz zabitego wodza Nikanora głowę i rękę uciął z ramieniem kazał zanieść do Jeruzalem. Egipski król Ptolemeusz po rozbiciu wojska żydowskiego Aleksandra Janneusza (103—76 przed Chr.), kiedy przybył do żydowskiej wioski i zastał je zapełnionymi tylko kobietami i dziećmi, rozkazał swoim żołnierzom wymordować je i poćwiartować, a członki ich wrzucić do kotłów z wrzącą wodą, aby ci, którzy uszli z pola bitwy uważali nieprzyjaciół za ludożerców i na ich widok stracili odwagę (Aott. 13. 12. 6).

W okrucieństwach zatem na wojnie wzajemnie się prześcigano. Jakkolwiek dziesięcioletnia wojna jest pełną grozy, to jednak błędnie przy wojnach starożytnych. Wschodnie okrucieństwo widzimy jeszcze u bolszewików, którzy kierowani przez żydów z rozkoszą znęcają się nad swymi oziarami.

WYDAJE:
ŚNIADANIA
OBIADY
KOLACJE
MLEKO KWAŚNE,
LODY ORAZ RÓŻNE
CHŁODNIKI.
DZIENNIKI I SZACHY
CODZ. KONCERT MUZYKI SALONOWEJ.

NAJSYMPATYCZNIJSZY LOKAL
W KRAKOWIE

„ZAKOPIANKA”

NA PLANTACH OBOK
TEATRU SŁOWACKIEGO

Jak T. S. L. w Zakopanem uhonorowało żyda?

KOMITET BUDZĄCY DO ŻYCIA OŚWIATĘ W ZAKOPANEM! — MAŁE „ALE”! — KILKA UWAG POD ADRESEM TOW. SZKOŁY LUDOWEJ.

Pod koniec czerwca b. r. został zawiązany z ramienia T. S. L. w Zakopanem komitet, celem przywrócenia do życia zamkniętej swego czasu

przez Kuratorjum Krakowskie Szkoły Handlowej w Zakopanem! Stało się to skutkiem słabej frekwencji uczestników a zbyt wysokich opłat.

bardzo często i później. Przed paru laty zmarł ojciec żyda, a przed rokiem ojciec żydówki — i nikt z sąsiadów nie widział ich pogrzebu. Żyli — chodzili — rozmawiali z niejednym — a na rano: już drzwi zamknięte. „Żydzi mają żałobę...”

To tak u żydów — a u nas? Wójt i cała gromada — a w pierwszym rzędzie żyd i żydówka muszą wiedzieć, co się w każdej katolickiej rodzinie dzieje. Pokłóci się syn z matką o drobnostkę — o kurczę, co rozgrzebało grządkę — już biegną oboje do żyda: syn o 11 — a matka o 12. On przodem — ona tyłem, a żalą się przed żydami jedno na drugie — wygadują, co wlezie. Żyd wysłuchuje i dodaje rady do skargi — adwokata, rozumie się żyda. „Głupibyście byli być sobie na coś podobnego pozwolili”. I skarży matka syna — a syn matkę przez żydowskich adwokatów. O kłótni w rodzinie żydowskiej mało kto się dowie i po radę do skargi na

drugiego żyda do katolika żaden żyd się nie pokwapi.

Mimoto rodzina żydowska z życia swojego w naszej wsi bardzo niezadowolona. Gospodarka idzie im kiepsko — w handlu byłem zastój — z mleka nie wiele kapnie — pieniędzy nie ma. A tu ubrać się ładnie — i żyć dobrze się musi. Samemu się robić nie chce — najemnik drogi i trudno go dostać. Katolicy zmądrzeli — co raz mniej do żyda idą, chyba pożyczyc się pieniędzy, których oddawać nie lubią — albo pożalić się na drugiego, ale i tych coraz mniej. Zresztą żyd sam pieniędzy nie ma. Dawniej skurcował we wsi cielęta i krowy — teraz lepiej od niego potrafią to sami katolicy. Próbował udawać weterynarza — adwokata. Chodził od domu do domu i chciał udzielać porad „doktorskich”, ale przypadek chciał, że krowa, którą on kuruwał — zdechła, a proces, do którego dawał wskazówki — nie udał się. I chociaż

wynajdywał coraz to nowe choroby u bydła, i kłótnie w rodzinach katolickich — w lot poznali się na jego intencjach sąsiedzi. Nawymyślali mu porządnie — i o mało nie nabili. I ten geseft mu się nie udał. Usiadł więc cicho w domu, kłócąc się tylko ze swoją żoną — albo procesując ze swą dawną służącą, która z chorobą od niego odeszła...

Ta bezczynność — brak zarobku i pieniędzy — proces z „najwierniejszą służącą” — brak potomstwa — własne charłactwo i starzenie się, a najgłówniejsza rzecz: oziębienie sąsiadów do niego i jego rodziny — słowem, osamotnienie wśród ludu katolickiego, z którego się dotąd ciągnęły główne soki odżywcze, doprowadziły go do rozpaczki — wściekłości żydowskiej — a nawet zemsty. Rozpoczął szaloną walkę z własnym otoczeniem, dokuczając sąsiadom w niemożliwy sposób, a najbardziej tym, których uważał za głównych sprawców swego

losu, przez to, że ludziom otworzyli oczy na jego sposób życia kosztem drugich we wsi. Ale zdecydowana postawa większości sąsiadów wobec szkodnika żyda i jego rodziny — ich szkodność na każdym kroku i odparowanie z miejsca wszelkich jego zakusów na ich własność i prawa zmusiła go z powrotem do milczenia i schowania się w mury swej dawnej karczmy, pozostawiając mu do wyboru: albo siedzieć cicho i nie ruszać się ze swego gniazda — albo sprzedać wszystko i wynieść się do Palestyny.

Czy długo tak wytrzyma — trudno odgadnąć, ale możliwa jest rzecz, że się niebawem namyśli — i z całą rodziną od nas się wyniesie jako ostatni żyd z naszej wsi, do czego byśmy mu z całej duszy dopomogli, bo dopóki on jest między nami — tak długo we wsi nie będzie zgody ani miłości braterskiej, bo jeden żyd całą wieś potrafi między sobą pokłócić.

Józef Szydło.

Krok ten powitaćby należało z uznaniem, gdyby nie „małe ale”. Oto w Nrze 25—26 tygodnika „Zakopane” z dnia 28 czerwca 1930 p. t. „Nowa placówka w Zakopanem” między innymi czytamy:

Będzie to jedna, jedyna Szkoła Handlowa w Polsce tego rodzaju. Powinna więc znaleźć silne poparcie tak ze strony młodzieży, jak i społeczeństwa. Na jednym z ostatnich zebrań Zarządu Koła T. S. L. powołany został do życia Wydział szkolny miejscowy, w skład którego wchodzi: pp. Dr. Stanisław Turowski jako przewodniczący, burmistrz Leopold Winnicki jako zastępca, starosta Skałeczki, prezes Antoni Krzyżak jako skarbnik, radca miejski Maks Mangel, Ks. Dziekan Tobolak, Ks. Dyr. Jan Humpola, Dr. Olgierd Sokołowski i t. d.

Zasadniczo dwa punkty uderzają zbyt silnie w wyżej wymienionej akcji T. S. L. zakopiańskiego, a mianowicie apel do młodzieży i miejscowego społeczeństwa o... poparcie, i p. Mangel.

W skład Wydziału szkolnego miejscowego Szkoły Handlowej w Zakopanem, Zarząd Koła T. S. L. proponuje żyda, honorując go w dodatku

w składzie przed Ks. Dziekanem Tobolakiem, Ks. Dyr. Janem Humpolą, Sokołowskim i innymi poważnymi osobami. Wstyd! Jeśli zatem idzie o poparcie miejscowego społeczeństwa, to pytamy — o którego społeczeństwa poparcie apeluje obecny Zarząd T. S. L. w Zakopanem, polskiego czy żydowskiego. Ci ostatni, bez szkoły kształcą o wiele lepiej swą młodzież, społeczeństwo zaś polskie handlowe w Zakopanem, wyodrębniło się i przekształciło w Chrześcijańską Kongregację Kupiecką a stało się to dzięki ustawie polskiej.

Nie jestem stanowczo zwolennikiem walki narodowościowej, ale pytam tam pociąg istniejącej kupiectwa polskiego i żydowskiego w Zakopanem skoro T. S. L. tego nie uznaje i w skład Wydziału szkolnego mającej powstać Szkoły Handlowej w Zakopanem, proponuje właśnie p. Mangela?

Nie mamy nic przeciw samej akcji utworzenia tej placówki, jednakowoż przy delegowaniu osób do komitetów powinno się w Zakopanem raz wreszcie uwzględnić to, co Zarząd T. S. L. w pierwszym rzędzie przestrzegać powinien.

Józef P. Zakopane.

MARCIN JARRA

KRAKÓW SUKIENICE 1.

Wszelkie artykuły kościelne z brązu, srebra i t. d. artystycznie wykonane. Zastawy stołowe. Reperacje, złocenia i srebrzenie wykonuje po najniższych cenach.

Oszukańcze manipulacje żydowskiego banku z ul. Gołębiej w Krakowie.

PRAWO CZY BEZPRAWIE? — KPINY, GLUPOTA, CZY BEZCZELNOŚĆ? — „PAN DOKTOR Z BRZUSZKIEM”... MÓWI PO POLSKU!!

O nieczystych machinacjach żydowskiego Banku Zaliczkowo - Kredytowego, przy ul. Gołębiej, pisaliśmy już swojego czasu. Obecnie poruszyć nam wypada sprawę, która niebawem wejdzie na forum sądowe, a która oburzyć musi społeczeństwo na fakt, jak tego rodzaju oszustwa, tolerowane być mogą w państwie kierującym się surowym prawem.

Oto przed kilkoma dniami zgłosił się w redakcji naszej p. Jan Waszek, z następującymi żalami: „Dnia 5. III. 1929 r. zakupiłem w Banku Zaliczkowo-Kredytowym przy ul. Gołębiej w Krakowie, 25 sztuk premiówek i 5 sztuk dolarówek, zobowiązując się do płacenia rat miesięcznych w wysokości 25 złotych. Natomiast Bank zdeklarował się wypłacić mi w razie wylosowania numerów wyżej zakupionych, 25 część wygranej! W jakimś czasie potem, zostały wylosowane dwa numery premiówek Nr. 2467/22 i Nr. 2467/47. Kiedy zwróciłem się do wspomnianego Banku z żądaniem

wypłacenia mi należnej kwoty, oświadczone mi tamże, że Bank nie może mi wypłacić wygranej, ponieważ los szczęśliwy padł tylko na dwa numery a musi paść na wszystkie 25!! Gdym zażądał pokazania mi, czy nabyte numery są zdeponowane w bieżącej kartotece losowań, urzędnik żyd oświadczył mi: „pan tu nic nie będzie rozkazywać, jak się nie podobają (!), to się wynosicie!”

Tyle usłyszeliśmy z ust naszego czytelnika. Od siebie dodać musimy jeszcze: odkąd to władze nasze zezwalają oszustom i obcym przybłędom nie umającym nawet po polsku — grasować bezkarnie na terenie Krakowa?

Do sprawy tej powrócimy jeszcze w następnym numerze. Do wszystkich jednak, którzy padli ofiarą żydłaków z ul. Gołębiej, zwracamy się z prośbą, aby we własnym interesie zgłaszali się do naszej redakcji, która sprawą powyższą odpowiednio się zajmie.

tej Ostrej Bramy i tych wreszcie najmilszych nam, bo z środowiska najbliższego z Kresów wschodnich i żyjących im aby trud ich obrad uwieńczyły jak najpomyślniejsze rezultaty.

Redakcja „Hasła Podwawel.”

Przy uroczystościach, których w Polsce w ciągu roku urządzi się mnóstwo, z tej lub innej uroczystości, przez tą czy inną organizację nie pomija się sposobności aby nie zaznaczyć, że Polska zawdzięcza swe istnienie już to „świetlnym błyskom szabel” już to sprytnym posunięciom naszych dyplomatów w Paryżu. Zpomina się o wolę istnienia całego narodu, który tą wolą wielokrotnie czynami krwawo nieraz zaznaczył. A któż to tę wolę podtrzymywał, kto

pielegnował to poczucie narodowe w głównej części, jeżeli nie nauczycielstwo.

Ono to pod wszystkimi zaborami nie pomnę na przesładowanie, jawnie i skrycie w szkołach i poza szkołą kładło fundamenty pod przyszłą budowę.

W Niemczech, po wyrzuceniu Polaków z urzędów wzięto się do zabicia poczucia narodowego przez zniemczenie szkoły. Powoli obcinano naukę przedmiotów w języku polskim, aż pozostała jedyna nauka religii. I tu widzimy poświęcenie się nauczycielstwa w całej pełni. Oto aby mieć sposobność jak najdłużej rozmawiania i czytania po polsku wyjednano aż 4 godziny na naukę religii w każdej klasie tygodniowo, a ofiarne nauczycielstwo podjęło się o sobiście uczyć nauki religii.

W zaborze rosyjskim, po wprowadzeniu języka rosyjskiego w szkołach zaprowadza się szkoły prywatne, gdzie język polski mógł być w większej mierze uwzględniony, a dobór nauczycieli gwarantował pielegnowanie i ducha narodowego. Oprócz tego i w jednym i drugim zaborze było prowadzone tajne nauczanie, za które szło się na Sybir lub do więzienia.

Korzystniejsze warunki miało nauczycielstwo pod zaborem austriackim. Prawda, że i tu rząd zastrzegł sobie prawo kontroli i zatwierdzenia podręczników, wprowadził i tu nie wolno było uczyć historii „Polski” tylko „Kraju rodzinnego” ale to wszystko dało się ominąć i panowała zasada, że najlepszym podręcznikiem, jest sam nauczyciel.

To była jednak tylko część pracy nauczycielskiej. Drugą część to praca w Stowarzyszeniach Oświatowych T. S. L. Czwelnie, Macierz szkolna wychowania fizycznego, Sokół, Drużyna lub wreszcie gospodarczych: Kaso Reiffeisena, Kółko rolnicze i t. d. W każdym tem Stowarzyszeniu czynny był nauczyciel, a największą częścią był on tą niewidoczną sprężyną, która poruszała całą machinę.

Nie reklamował się nauczyciel hałaśliwie swymi zasługami, nie też dziwnego, że gdy powstała Wolna Polska cała zasługa spadła na widoczne cyferblaty, a nauczyciel, który był właściwym restytorem Polski został po dawnemu w cieniu. Mamy order „Polonia restituta” otóż może będzie ktoś w stanie nas objaśnić, ilu też nauczycieli z kilkudziesięcioletniej rzeszy nauczycielskiej odznaczenie to otrzymało? A jednak mi mo to zapomniane nauczycielstwo w dalszym ciągu, jak dawniej, dla Ojczyzny pracuje i daj Boże pracować będzie.

Kronika.

KALENDARZ TYGODNIOWY

Lipiec.

- 6 Niedziela: Dominika
- 7 Poniedziałek: Cyryla i Metodego
- 8 Wtorek: Elżbiety kr.
- 9 Środa: Weroniki
- 10 Czwartek: 7 braci męczenników
- 11 Piątek: Piusa
- 12 Sobota: Jana Gwalberta.

Z kraju.

UPAŁY, JAKICH NIE PAMIĘTAJĄ LU DZIE OD 116 LAT! Obserwatorium krakowskie podaje statystykę upałów, jakie miały miejsce w Polsce od roku 1814. Ze statystyki tej dowiadujemy się, że okres podobnych upałów nie był dotychczas notowany w kronikach obserwatorium.

DNO WISŁY POD WARSZAWĄ WYSYCHA! Pisma warszawskie donoszą o nie bywałym wypadku wyschnięcia koryta Wisły pod samym miastem. Mielizny, jakie się potworzyły, uniemożliwiają wszelką komunikację statkami w górę rzeki od Warszawy. Mielizny te dochodzą do wysokości 1 do 1.5 metrów.

JEDEN UPALNY DZIEŃ KOSZTUJE WARSZAWĘ 15.000 ZŁ! Susza tegoroczna dała się we znaki ogrodom miejskim w Warszawie. Dla ratowania mdlejących drzew i roślin musiał stołeczny wydział ogrodni-

ctwa wynająć przeszło 200 robotników, którzy kosztują dziennie około 15.000 zł.

POLSKA W PŁOMIENIACH. Klęski po żarów szerszą się w zastraszającym sposobie w województwach: wileńskim i lubelskim. W ciągu ostatnich dni nadeszły do Wilna wiadomości z przeszło 30 miejscowości, gdzie ofiara „czerwonego kura” padła 945 ha lasów, oraz 325 zabudowań. Bilans strat w lubelskim przedstawia się następująco: wieś Belczac, straty — 300.000 zł., Wileropole — 7.000, Kostrów — 19.000, Miłostaw — 6.000, Grobelki — 23.000, Białopole — 5.000, Siewiera — 25.000 złotych.

PIELGRZYMKI MIESZCZAŃSTWA KRAK. NA JASNĄ GÓRĘ! Dnia 22 lipca b. r. wyruszy z kościoła O. O. Karmelitów na Piasku — pielgrzymka piesza do Częstochowy, zorganizowana przez mieszczanństwo krakowskie. Powrót pielgrzymki nastąpi w dniu 29 lipca — koleją — zaś 1 sierpnia — pieszo.

ZNOWU KARAKONY W CHLEBIE, ŻYDOWSKIEGO WYROBU! Do redakcji naszej zgłosił się wczoraj p. Kazimierz Wdowicki, zam. przy ul. Morsztynowskiej 4 — z chlebem zakupionym w firmie Kowac, która jest odbiorczynią pieczywa z żydowskiej piekarni Dawida Cypesa z ul. Dwerwickiego 7. — W chlebie tym tkwił karakon! — Czyż wreszcie Miejski Urząd Zdrowia, Komisja Sanitarna i Państwowy Urząd Badania Żywności — zabiorą w tej sprawie decydujący głos? — Czekamy!

CO KUPUJĄ RODZICE ZA MATURĘ I DOBRE ŚWIADECTWO?

Zegarki, svęnetv, pierścionki, bransolety, papierosnice i t. p. podarki po cenach na ten cel m.żonych w znacznej i solidnej firmie Józefa Cyankiewiczza. Kraków, ul. Sławkowska 1.

Ze świata

W POSZUKIWANIU ZATOPIONEGO MIASTA. Z Sebastopola donoszą, że wykupowano tam ekspedycję mającą wyruszyć na poszukiwanie zatopionego miasta greckiego, które zniknęło w r. 1817 w falach morza Czarnego.

KORIETA, KTÓRA WYZYWA NA POJE DYNEK OCEAN ATLANTYCKI. Laury A-laua Gerbauld'a obudziły żądzości p. Wirginji Heriot, młodej bogatej francuski, która oświadczyła, że wybierze się na łódce w podróż przez Atlantyk. Panna Heriot, ja-sportsmenka zdobyła puchar musłki, puchar morza Śródziemnego, złoty puchar króla Hiszpanii, puchar francuski, oraz puchar królowej angielskiej.

SZARAŃCZA ZATRZYMAŁA CAŁY POCIĄG. Z Wiednia donoszą, o niebywałym wprost zdarzeniu. Oto niezliczone ilości szarańczy, które zjawily się ostatnio w okolicach Wiednia, pokryły tor kolejowy taką zbitą masą, że pociąg musiał zawrócić, a pociąg towarowy, którego maszynista postanowił stoczyć walkę z owadami, pokrywającymi tor, został zmuszony do za-trzymania się. Pociąg o długości 40 wagonów nie mógł się poruszać, ponieważ koła obracały się w miejscu.

HINDUSI PRZESTAJĄ PŁACIĆ PODATKI! Agencja Reudera donosi, że w szeregu miejscowości prowincji Gujarat, rozpoczęto kampanię nieplacenia podatków skarbowych.

KURS BEZPŁATNY PŁYWANIA POLSKIEJ YMCA DLA CHŁOPCÓW I DZIEWCZAT. W dniach od 30 czerwca do 12 lipca włącznie Dział Wychowania Fizycznego Krakowskiej „Imki” organizuje w krytej pływalni przy ul. Krowoderskiej 8. „kurs bezpłatny nauki pływania dla chłopców i dziewcząt”. Kurs te prowadzony przez fachowych instruktorów umożliwi w kilku lekcjach dostateczne opanowanie tego pięknego i wartościowego sportu. Na kurs przyjmowana będzie młodzież w wieku 12—18 lat zupełnie nieumiejąca pływać. Zapisy w Dziale Wychowania Fizycznego codziennie w godzinach 16—17. Liczba miejsc ograniczona. Ćwiczenia odbywać się będą w godzinach od 11—1 w południe.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

WP. „Narodowcowi” w Krakowie. Z na-destanych nam uwag nie skorzystamy.

WP. „Czarny Krzyż”. Prosimy łaskawie zwrócić się do „Chrześcijańskiego Frontu Gospodarczego”, który ceną Pańską propozycję z pewnością zaakceptuje. Adres: Kraków, Stolarska 6.

WP. „Gojowski” w Borysławiu. Korespondencję otrzymaliśmy i korzystamy z niej w dzisiejszym numerze. Prosimy o pamięć.

WP. Czytelniczce z Borszczowa. Otrzyma-liśmy. Dziękujemy i prosimy o dalsze artykuły treści podobnej.

WP. Stefan Słowiński. Za nadesłane artykuły dziękujemy. Na czołowe jednak miejsce, żaden z nich się nie nadaje. Cykorja Böhma jest niepewna i radzimy kawę wy-robu A. Wolnego, Fabryka Kawy, Stotwina-Brzesko.

W związku z artykułem: „Żywiec nie posiada ani jednego żyda”, p. Rudolf Kai-

WSZELKIE PRZYBORY I APARATY DLA LABORATORJÓW chemicznych, lekarskich, naukowych i przemysłowych

Pomoce naukowe dla Szkół Powszechnych, Średnich, Wyższych i Zawodowych.

Artykuły lekarskie, w szczególności aparaty elektromedyczne. Precyzyjne i pomiarowe aparaty i instrumenty dla wszelkich prac naukowych i technicznych.

Artykuły techniczne Specjalne

dostarcza najszybciej i najtaniej

DOM HANDLOWO - PRZEMYSŁOWY

„PANTECHNIKA”

SPÓŁKA Z OGR. ODP. SPRZEDAŻ DETAIL. GOŁĘBIA 10.

KRAKÓW, WIŚLNA 8. — TEL. 4653.

jedyna w tej dziedzinie chrześcijańska firma w Małopolsce Zach. i Śląsku

ser z Żywca donosi nam, że otrzymuje anonimowe pisma z pogrozkami, których autorowie zarzucają mu pisanie owej korespondencji. Wobec powyższego oświadczamy, że wymieniony artykuł nadesłał nam nasz stały korespondent z Żywca — a nie p. Rudolf Kaiser.

NA FUNDUSZ PRASOWY ZŁOZYLI:
 WP. Kulinowski 5.—
 WP. Mróz Teodor 2.—
 WP. Białas Tadeusz 2.—
 WP. Piątkowski 1.—
 Wszystkim powyższym osobom składamy serdeczne podziękowanie staropolskiem „Bóg Zapłać”.

Co grają w kinach.
KINO APOLLO.
 ŁZY UKOJENIA
KINO CORSO.
 OSTATNIA JEGO PRZYGODA
KINO PROMIEN
 POLICMAJSTER TAGIEJEW

KINO SZTUKA.
 NA FRONCIE NIC NOWEGO
 i KAPITAN LASH
KINO WANDA.
 HIGJENA SEKSUALNA
 W roli gł. John Gilbert.
KINO UCIECHA.
 DZIEJE MAŁŻENSKIE

WYCIECZKA ZA MIASTO !!

„CICHY KĄCIK”

za parkiem Dra. Jordana

poleca

OBFITY BUFET ZIMNE I CIEPŁE PRZEKĄSKI WYDAJE PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.

NOWO OTWARTA Restauracja i Mleczarnia „GOPLANA”

naprzeciw rogatki przed wola Justowską 10 minut drogi od deptaku.

Duży piękny ogród w przednim położeniu widok na całą okolicę Woli Justowskiej kopiec Kościuszki, góry i lasy. Powietrze bardzo dobre, zdala od prochu. Prawdziwie urocz miejsce. Tarasa przed lokalem. Bufet zaopatrzonej obficie, w ciepłe i zimne napoje, słodycze, przekąski, oraz ciepłe po trawy z kuchni. Obsługa szybka i rzetelna. Ceny przystępne. Polecając się laskawym względem PT. Publiczności, z wysokim poważaniem Jan Brzadzki

GDZIE MILE SPĘDZIĆ CZAS?

Restauracja i Mleczarnia Józefa MASNEGO

Kraków, WOLA JUSTOWSKA

poleca

obfity bufet, zimne i ciepłe przekąski wydaje obiady i kolacje.

„SIELANKA”

— KRAKÓW —
 WOLA JUSTOWSKA

poleca

obfity bufet zaopatrzonej w zimne i gorące przekąski wydaje obiady i kolacje po cenach nader przystępnych.

KATOLICKIE FIRMY GODNE POLECENIA:

Angrabajtis Józef, Wydawnictwo książek do nabożeństwa i skład dewocjonalni, Kraków, ul. św. Tomasza 12.

Bartosiewicz Ludwik, Restauracja „Pod Ra tuszem”, Kraków, Rynek gł. 30.

Bobrowski Julian, handel kolonialny i delikatesów. — Wina, Wódki i Konjaki. — Kraków, Łobzowska 6. Tel. 2438.

Brachel Walerjan dawniej Bialik, Fabryka wędlin, Kraków, Florjańska 51, tel. 502. Poleca dwa razy dziennie świeże wędliny.

Cyankiewicz Józef, najsolidniejszy sklep zegarmistrzowski - jubilerski, Kraków ulica Sławkowska 1.

Drukarnia Ludwik Gronus i Ska, Kraków, ul. Stolarska 6.

Drogueria J. Wilkosz, Karmelicka 14, poleca perfumy, kosmetyki, wszelkie zioła lecznicze, opatrunki, artykuły gospodar cze.

„Grafika” Fr. Terakowski i Ska, Kraków, Gołębia 3. Wielki wybór wszelkich ma teriałów oraz narzędzi dla przemysłu introligatorskiego jakoteż i dla amato rów.

Fryzjerna Cichonia Andrzeja, Kraków, Smo leńsk 8. Filja, Kraków, Prądnik Czer wony 38.

Jórasz Józef, Korczyna, powiat Kresno. — Przemysł tkacki. — Znakomite płótna.

Fabryka mebli żelaznych, metalowych oraz wyrobów budowlanych, Antoni Pogo rzelski, Kraków, ul. św. Łazarza 9, tel. 0098, ul. Mikołajska 3, tel. 3588.

Księgarnia Katolicka M. Lubieńskiego w Krakowie Florjańska 1. poleca „Psa lterz Dawidowy” tom. Jana Kochanow skiego, format 12/8 cm. opr. zł. 2. „Kochanowski” zyciorys i pamiątki rodzin ne 1530 i 1930 zł. 1.50.

Lubański F. Najstarsza wytwórnia rękawiczek skórkowych, poleca rękawiczki własnego wyrobu, oraz inne artykuły galanterijne jak: pończochy, skarpetki, krawaty etc. — Przyjmują rękawiczki do prania i naprawy. Dział hurtowy. Kraków, ul. św. Anny 2.

Maruńczak Michał, Skład materiałów chi rurgicznych i sanitarnych, Kraków, ul. Sławkowska 10.

Nikiel J. A. Skład instrumentów muzycz nych, Kraków, Szewska 2.

Piwo okocimskie barona J. Götza w Oko cimie.

Piwo żywieckie, browar Arcyksiążęcy w Żywcu.

Palczewski Stanisław, Skóry, przybory o bównicze i rymarskie, Długa 69.

Stobierski Władysław i Ska — Pracownia stolarska, Kraków Wrocławska 75, Te lefon 1512.

Restauracja Jana Kantego Szmeji, Kra ków XXII, Rynek 8. poleca w doboro wej jakości gorące i zimne przekąski po cenach umiarkowanych. Kuchnię higieniczną otwartą cały dzień. Wydaje o biady za dom oraz na zamówienia.

Stolarski Tadeusz, Kraków, ul. Szpitalna 26 Zakład artystyczno-stolarski, wykonuje wszelkie roboty w zakresie ten wcho dzące po cenach nader przystępnych oraz doborowego materiału.

STEFAN Porebski, Kraków, RYNEK GŁ. L. 32 poleca: torebki damskie, teki na papiery, portfele, portmonetki, walizki fibrowe, oraz stale wielki wybór za bawek.

Skórczewski A. i Polakiewicz, Kraków, ul. Florjańska 13. Bielizna i kapelusze.

Sajak Jan. Skład dodatków krawieckich. Kraków Tomasz 24.

Szczurkowski C. Kraków, Grodzka 2. Han del przyborów do szycia, haftu i kra wiczyzny, poleca pończochy i rękawiczki oraz skład zabawek, gier towa rzyskich, lalek, koni na biegunach, gier sportowych i t. d.

„Solidność” kupno i sprzedaż wszelkich ma szyn używanych oraz przyjmowanie pojazdów mechanicznych w komis. Szczepan Ryś, Kraków, ul. Zabłocie 3.

Szymański W. i St. Maniecki, Pracownia kotlarska, Kraków, ul. Zabłocie 3-a. „Solidność” Warsztat maszynowo - kowal ski M. Folwark, Kraków, ul. Zabłocie 3 Sprzedaż skór i przyborów szewskich Sta nisława Skoczenia w Krakowie, przy Pl. Słowiańskim l. 4. poleca skóry na obuwie wszelkiego rodzaju w najlep szym gatunku po cenach nader przystęp nych.

Węglarski Michał, Kraków, ul. Gołębia 5, telefon 1518. krawiec męski i damski.

Wawrzecki Stanisław, Ska z ogr. odp. Skła dy węgla, drzewa i artykułów budowla nych, Kraków, ul. Zabłocie 4. telefon 32—08.

Zakład Dentystyczny, Strzelbicki Stanisław Kraków, ul. Florjańska 15.

Zając Stefanja, Kraków, ul. Mikołajska 5. Znakomite masło deserowe zdrowe, bo z pasteryzowanej śmietanki — masło kuchenne — jaja — sery. W doboro wym gatunku mąka, kasza oraz towary kolonialne. — Prawdziwy miód pszcze lny.

Zembrzycki A. Przybory kancelaryjne, szkolne, wieczne pióra, albumy, karty widokowe, karty do gry, ramki i bile ty wizytowe poleca Kraków, Florjań ska 9. Telefon 2924.

Restauracja Józefa

— ULICA LUBICZ L. 9. —
 (naprzeciw Dworca osobowego)

wydaje potrawy i napoje po cenach bar dzo przystępnych. Duże sale dla wycie czek i zebrań towarzyskich.
 Menu z 3 dań zł. 2-20

Koncert muzyki salonowej
 w czwartki, soboty, niedziele i święta

Kaleta Edward Kraków, Lubicz 19.

Wykonuje wszelkie roboty w zakres bla charstwa wchodzące po cenach konku rencyjnych.

JÓZEF ANGRABAJTIS

w Krakowie, ul. św. Tomasza l. 20
 HURTOWNY I CZĘŚCIOWY SKŁAD
 ARTYKUŁÓW RELIGIJNYCH.

Poleca: Książki do nabo żeństwa na nagrody pil ności, od 25 gr. Krzyże rzeźbione dla szkół i szpitali
 Obrazki do pierwszej ko munji świętej, oraz wszelkie dewocje po najniższych cenach.

MIODOSYTNIA KAZIMIERZA ROBACKIEGO

założona w roku 1841.

poleca wszelkie miody, tak do picia. jak i lecz nicze od najstarszych.

KRAKÓW, SŁAWKOWSKA 26.

FOTOGRAFICZNE i Projekcyjne APARATY i PRZYBORY NAJLEPIEJ I NAJTANIEJ

Warszawski Skład Aparatów PRZYBORÓW FOTOGRAFICZNYCH Kraków, Szewska 2. TELEFON 1428.

PRACOWNIA ARTYSTYCZNO-STOLARSKA Leona Olesiaka

wykonuje na dogodnych warunkach, ja dalnie, sypialnie, gabinety po nader niż szych cenach i na dogodnych warunkach

Dom do sprzedania w Prądniku Czerwonym

Wiadomość:

u KAROLA MÜLLERA
 w Prądniku Czerwonym Nr. 31

SKŁAD MATERJAŁÓW APTECZNYCH

Karol Knorek-Komorowski
 KRAKÓW,
 PRĄDNIK
 CZEWONY 38.

BAR LWOWSKI STAROWIŚLNA 12.

właściciel
 ANDRZEJ MAREK

Józef Kuczmierczyk

KRAKÓW św. Anny 2.

poleca

po wyjątkowo niskich cenach

1 Litr wina prawdziwego „Riesling” 6.25

1 But. „ „ „ 5.—

1 Litr. „ mszalnego węg. „ 6.40

wszelkie wina węg, austriac kie, hiszpańskie, dalmatyńskie

białe i czerwone oraz oryg.

francuskie Graves Barsac i

Ht. Sateurnes. Wódki, likie

ry, koniaki i rumy.

Wielki wybór! Tanio!

Pończochy, rękawiczki, skarpetki damskie i dziecinne oraz reformy

poleca

WIESŁAW
 Szajdakowski
 Kraków, Szczepańska L. 11.

Wykonuje wszelkie roboty w zakres wulkanizacji w chodzące szybko i soli dnie po cenach umiarkowanych.

Górnośląski Zakład Wulkanizacyjny
 opon i dętek samochodowych

Mieczysław Chrzan

w Krakowie mieści się w Auto Garage „Stop”
 ul. Berka Josolewicza.

INSTRUMENTY MUZYCZNE

BOHLAND & FUCHS

odznaczone najwyższą nagrodą na światowej wystawie Barcelonie 1929
 NA SKŁADZIE WIELKI WYBÓR

JÓZEF ZAJĄC
 Kraków, Florjańska 21. l. p.

Zakład Artystyczno-Kamieniarski
 oraz wyrób sztucznych kamieni

Stefan M. LEPUCKI
 KRAKÓW, UL. RAKOWICKA 14

ZAKŁAD KAMIENIARSKI
 ARTYSTYCZNO-BUDOWLANY

FRANCISZKA ŁUCZYWO
 w Krakowie, ul. Rakowicka 14.
 TELEFON 2822.
 W, konuje roboty Kościelne jak również i budowlane

**WYTWÓRNIA OKRYĆ
MĘSKICH I DAMSKICH**

Kraków Dębni, Konopnickiej 7.
Wykonuje na sezon wiosenny i letni wszelką garderobę męską i damską
PO CENACH 30% TANIEJ
jak w śródmieściu, tak z własnych jak i dostarczonych materiałów w pierwszorzędnym wykończeniu na bardzo dogodnych warunkach. Polecając się łaskawym względem PT. Klienci, kreślę z poważaniem
ROMAN KAHL
Kraów Dębni, Konopnickiej 7. — Tel. 3597.

Tel. 2273. Tel. 2273.

Krakowska Wytwórnia
**KAWY
WOLNEGO**

Poleca u. p. wyroby:
„KAWIN WOLNEGO”
namiastka
„Słodowa Kawa Wolnego”
w ziarnie jako domieszka
„Żytnia Kawa Wolnego”
jest najpożywniejszą i najlepszą domieszką.
KRAKÓW
UL. KOŚCIUSZKI L. 39/41.

Pracownia krawiecka
Michała Piwowarczyka

Kraków ul. Starowiślna L. 36.
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa, a mianowicie: — wszelkie dostawy dla straży pożarnej i wszelkie inne dostawy po bardzo przystępnych cenach.

**INSTRUMENTA
MUZYCZNE**
dęte i smyczkowe oraz części zapasowe do tychże. Stare instrumenta naprawia, zestarza kłopotliwymieniam na nowe

Józef Nikiel
Kraów, Szewska 2
Wszelkie porady przy zakładaniu i kompletowaniu zespołów orkiestralnych, udziela bezpłatnie.

PLÓTNA KORCZYŃSKIE

piękne i trwałe na wszelkie bielizny. — Dymki, Dreliszki, Obrusy, Chusteczki, Ręczniki, Scierki, Cajgi-plastiki, — Struks, Materje, Materace, Leżaki, Chodniki i t. p. wyroby tkackie lepsze gatunki, poleca po cenach niższych

J. JÓRASZ

PRZEMYSŁ TKACKI
KORCZYNA
POWIAT KROSNO

(Próbki przesyła po nadesłaniu znaczka pocztowego na 1 złoty w liście).

H. OLESIAK

Skład towarów korzennych i kolonialnych
Kraów, Karmelicka 17.

**OGRÓD
ZAKŁADU JÓZEFITÓW**

Kraów, ul. Karmelicka L. 66. Telefon 112
poleca wszelkie produkty ogrodnicze po cenach przystępnych.

**FABRYKA WYROBÓW MASARSKICH
Aleksandra Grabowskiego**

KRAKÓW, SZEWSKA 16.

Filje: Krynica, Hala Targowa Katowice, Szopena 2.

Rok założenia 1898

tel. 439.

Zawiadamiam Sz. P. T. Klienci, że otworzyłem własną pracownię kuśnierską w Rynku gł. Linja A-B. 46.
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie kuśnierstwa wchodzące po cenach umiarkowanych.

Przyjmuję futra do przechowania przez lato po cenach niskich.

Z poważaniem dla Szanownej P. T. Klienci

Władysław Miodoński
Rynek gł. Linja A-B. 46.

PRACOWNIA
MALARSKO-KOŚCIELNA

„STYL”

KRAKÓW, RAKOWICKA L. 1.

maluje na dogodnych warunkach wnętrza kościołów wszystkimi monumentalnymi technikami, jak: tempera, kazejna, kazejno-wapienno-fresko-olejno i t. p. Najdokładniejsze projekty w skali, wykonane w własnym zakresie firma dostarcza na żądanie GRATIS, jakoteż udziela bezinteresownie fachowych rad, bez żadnego zobowiązania klienta. Prospektami, fotografiami wykonanych prac, referencjami OSÓB DUCHOWNYCH, każdej chwili służy się — na żądanie przyjeżdżamy bez zwrotu kosztów podróży.

**ZAKŁAD
GALANTERYJNO-INTROLIGATORSKI
PIOTRA GRZYWY**

: : W KRAKOWIE, UL. RAJSKA L. 10 TELEFON 4743. : :

Wykonuje oprawy ozdobne, oprawy nakładów — broszurowania, oprawy Mszałów — Breviarzy, Książek do nabożeństwa.
C PRAWA BIBLIOTEK PO ZNIŻONYCH CENACH.

**SMACZNE OBLADY
Z 3 DAŃ PO 1 ZŁ. 80**

wydaje RESTAURACJA POWSZECHNA
(H. del - Ponti)
KARMELICKA L. 17 (róg Garbarskiej)

Na tegoroczny jubileusz św. AUGUSTYNA

polecamy piękne żywoty tego Świętego, napisane przez Ks. prof. dra
JANA CZUJA:

- 1) Żywot św. AUGUSTYNA — (wielki) — 6.50 zł.
  - 2) Św. AUGUSTYN, jego młodość, nawrócenie i udoskonalenie 2.50 zł.
- Można zamawiać w administracji **HASŁA PODWAWEŁSKIEGO**.
Kraów, Stolarska 6. — Koszta wysyłki 50 gr.

PORCELANA SZKŁO
LAMPY NAFTOWE I ELEKTRYCZNE ORIGINALNE
SŁOJE WEKA DO KONSERW.
POLECA

WŁ. TOMASZEWSKI
KRAKÓW, RYNEK 16.

Bieliznę męską, pończochy, skarpetki, krawatki, kapelusze, laski, parasole, trykotaże oraz wszelkie nowości dla Panów polecają

Jan WEJERS

Henryk GRODZKI
KRAKÓW, FLORJAŃSKA 29.

A. Mokrisz J. Migdał

w Krakowie pl. Szczepański 8.
(Róg ul. Tomasza)

Polecają w wielkim wyborze, farby, pokosty, lakiery oraz leżaki i hamaki najtaniej.

Józef Wróbel

Kraów, Karmelicka 39.

poleca
skład towarów kolonialnych i korzennych.

Odmaki dla stowarzyszeń, okucia i gwóźdź do sztandarów, Herby i Monogramy oraz Pieczęcie i wszelkie roboty w zakresie rytowniczo-wchodzące wykonuje

POLSKI ZAKŁAD RYTOWNICZY

J. WALENTA

Kraów, ul. Sławkowska L. 3.
(Hotel Sasaki)

Warsztat
mechaniczno-ślusarski
PIOTRA MACZKI

Kraów, ul. Berka Joselewicza L. 21.
Przyjmuje do naprawy: **SAMOCHOBY, MOTORY spalinowe**, szlifowanie cylindrowe oraz roboty mechaniczno-ślusarskie i wszelkie roboty tokarskie **po cenach bardzo przystępnych**, Roboty wykonuje solidnie i na czas oznaczony.

Koncesjonowany zakład dla budowy wodociągów gazu, ogrzewań centralnych, pomp i kanalizacji zakład blacharski i budowlano-galanteryjny

Wł. Müller & A. Jędrzejowski

w Krakowie, ulica Długa l. 38.

Telefon 2726.

Perfumy, kosmetyki, biżuterje wyroby skórzane, instrumenty muzyczne zabawki dziecięce oraz artykuły sportowe

poleca

**TANI
BAZAR RAKOWICKI
WACŁAW MATYJA**
KRAKÓW, RAKOWICKA 10.

Pracownia stolarska
Władysław Stobierski
Kraów Wrocławska 75.
Telefon 1512

„ŁUCJA”

KRAKÓW, SUKIENICE 29.
SALON GORSETÓW, NAPIERSNIÓW
i BIELIZNY
Ceny Konkurencyjne.

**ALFRED
MACHNICKI**

Hurtowny skład artykułów [religijnych].
w KRAKOWIE, MIKOŁAJSKA 5.

**RESTAURACJA
POD „SZTUKĄ”
Feliksa Nawrockiego**

Kraów, ul. św. Jana.
naprzeciw Kina „SZUKI”
poleca
obfity bufet, zimne i ciepłe przekąski, wydaje obiady i kolacje.